

ในพระบรมราชูปถัมภ์

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา

ยุพา ช่างกล

ในพระบรมราชูปถัมภ์

GRAD VRU

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

พ.ศ. 2560

ROLE OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN PROMOTING CLASSROOM
RESEARCH UNDER NAKHON RATCHASIMA PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

YUPA CHANGKOL

GRAD VRU

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
GRADUATE SCHOOL
VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
UNDER THE ROYAL PATRONAGE PATHUM THANI

2017

ใบรับรองการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องการค้นคว้าอิสระ บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา
ชื่อนักศึกษา ยูพา ช่างกล
รหัสประจำตัว 54B54650330
ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา การบริหารการศึกษา

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

..... ประธาน ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา โชติสุกานต์) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์)

..... กรรมการ กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา จรุงธรรม) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ช่อเพชร เบ้าเงิน)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา จรุงธรรม)

..... กรรมการและเลขานุการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา โชติสุกานต์)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิ

(อาจารย์ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์)

GRAD VRU

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรธนิภัส ศิริโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 19 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

Independent Study Title	Role of School Administrators in Promoting Classroom Research under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office
Student	Yupa Changkol
Student ID	54B54650330
Degree	Master of Education
Field of Study	Educational Administration
Independent Study Advisor	Assistant Professor Dr.Suwanna Chotisukan
Independent Study Co-Advisor	Associate Professor Dr.Orasa Charoontham

ABSTRACT

The objectives of this study were to 1) study the role of school administrators in promoting research in classrooms 2) compare the role of the school administrators in promoting research in school classrooms classified by school size and teacher work experience. The sample size was derived using Krejcie & Morgan's table with a confidence level of 95 percent, so a sample of 375 respondents was selected by multistage sampling. The tool for data collecting was a questionnaire. The total reliability of the questionnaire was 0.98. The statistics used were mean, standard deviation and t-test.

The research results showed that:

1. The role of the school administrators in promoting research in the classrooms was, as a whole, at a high level. Each of the considered aspects was also at a high level. The aspect with the highest average was policy research, followed by deployment of extra forces in the research. The aspect with the lowest average was resources for research.

2. Comparing the role of the school administrators in promoting research in the school classrooms by school size and work experience of the teachers revealed that teachers from different schools sizes had similar opinions concerning the role of the school administrators in promoting research in the classrooms. Overall, there were no significant differences. Teachers with different levels of work experience had different opinions concerning the role of the school administrators in promoting research in the classrooms. There were overall differences at the 0.05 level of significance. Teachers with less than 14 years of experience had higher averages than teachers with 14-27 years of work experience.

Keyword: Administrator, Classroom Research, Under Nakhon Ratchasima Primary Educational

ชื่อเรื่องการค้นคว้าอิสระ

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัย
ในชั้นเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา

ชื่อนักศึกษา

ยุพา ช่างกล

รหัสประจำตัว

54B54650330

ปริญญา

ครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา

ประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา โชติสุกานต์

กรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา จรุงธรรม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา และ 2) เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการทำงาน ประชากรที่ใช้ คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครราชสีมา กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซี และมอร์แกน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 375 คน การสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการกำหนดนโยบายการวิจัย รองลงมา คือ ด้านการวางระบบการให้แรงเสริมในการวิจัย และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการทำวิจัย

2. การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ในโรงเรียน ตามขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และครูที่ประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยที่ครูที่ประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 14 ปี มีค่าเฉลี่ยมากกว่าครูที่ประสบการณ์ ในการทำงาน 14 - 27 ปี

คำสำคัญ : ผู้บริหารโรงเรียน วิจัยในชั้นเรียน การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระนี้สำเร็จด้วย ความกรุณาจากบุคคลหลายท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านไว้ ณ ที่นี้เป็นอย่างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา โชติสุกานต์ ประธานที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ และรองศาสตราจารย์ ดร.อรสา จรุงธรรม กรรมการที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ ซึ่งได้ให้คำปรึกษาแนะนำในการแก้ไขค้นคว้าอิสระ ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาใช้เวลาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือสำหรับการวิจัยครั้งนี้ และคณาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้ในทุกวิชา คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากค้นคว้าอิสระเล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูตาบูชาแด่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

ยุพา ศรีชัยภูมิ

GRAD VRU

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	3
1.4 สมมติฐานของการวิจัย.....	4
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 ความหมายของบทบาท.....	8
2.2 ประเภทของบทบาท.....	9
2.3 ความหมายของผู้บริหาร.....	11
2.4 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา.....	12
2.5 หน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน.....	18
2.6 บทบาทของผู้บริหาร.....	22
2.7 การทำวิจัยในชั้นเรียน.....	25
2.8 ความสำคัญของวิจัยในชั้นเรียน.....	27
2.9 การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน.....	30
2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	40
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	40
3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	41
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
3.4 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	41
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
4.2 การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	56
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	56
5.2 อภิปรายผล.....	57
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	59
บรรณานุกรม.....	61
ภาคผนวก.....	67
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม.....	68
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ค่าดัชนีความสอดคล้องIOC และค่าความเชื่อมั่น Reliability Statistics.....	74
ประวัติผู้วิจัย.....	78

GRAD VRU

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	41
4.1	จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	44
4.2	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริม การทำวิจัยในชั้นเรียน ทั้ง 7 ด้าน ในภาพรวมและรายด้าน.....	45
4.3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริม การทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการกำหนดนโยบายการวิจัย ในภาพรวมและรายข้อ.....	46
4.4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริม การทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการพัฒนาสมรรถนะการวิจัยให้กับบุคลากร ในภาพรวมและรายข้อ.....	47
4.5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริม การทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการทำวิจัย ในภาพรวมและรายข้อ.....	48
4.6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริม การทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการวางระบบการเผยแพร่และการใช้ประโยชน์ จากงานวิจัยในภาพรวมและรายข้อ.....	49
4.7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริม การทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการจัดกิจกรรมการจัดการความรู้ ในภาพรวมและรายข้อ.....	50
4.8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริม การทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายวิจัยการศึกษา ในภาพรวมและรายข้อ.....	51
4.9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริม การทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการวางระบบการให้แรงเสริมในการวิจัย ในภาพรวมและรายข้อ.....	52
4.10	บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	53
4.11	บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน.....	54

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3

GRAD VRU

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องจาก การศึกษาเป็นรากฐานของความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่จะทำให้เกิดองค์ความรู้ นวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อใช้ เป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างยั่งยืนและเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา ประเทศ เน้นการพัฒนาคนเป็นศูนย์กลาง เพื่อเตรียมความพร้อมและสร้างภูมิคุ้มกันให้พร้อมรับ การเปลี่ยนแปลง โดยใช้การศึกษาเป็นตัวขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขปรับปรุง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 24(5) ระบุให้ผู้สอนใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และมาตรา 30 ให้ส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับ การศึกษา นอกจากนี้การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 ได้เน้นให้มีการพัฒนา 4 ด้าน คือ ให้มี การพัฒนาคุณภาพการศึกษายุคใหม่ พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่ง เรียนรู้ยุคใหม่ และพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการยุคใหม่ ขณะเดียวกัน สำนักงานคณะกรรมการ วิจัยแห่งชาติได้กำหนดวิสัยทัศน์ด้านการวิจัยในภาพรวมของประเทศ คือ “ประเทศไทยมีการวิจัยที่มี คุณภาพ มีการพัฒนาที่สมดุลยั่งยืน” โดยมุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการวิจัย ของประเทศให้สูงขึ้น และยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา คือ การสร้างศักยภาพ และความสามารถเพื่อการพัฒนาสังคม พัฒนาด้านวิทยาการทรัพยากรบุคคล และการบริหารจัดการ ความรู้ ผลงานวิจัย ทรัพยากรและภูมิปัญญาของประเทศ ส่งการใช้ประโยชน์ด้วยยุทธวิธีที่เหมาะสม

การพัฒนาโรงเรียน สถานศึกษา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยข้อมูลมาเป็นฐาน ในการตัดสินใจ การทำวิจัยเป็นกระบวนการที่ทำให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพ สามารถนำไปใช้ในการ วางแผนพัฒนาโรงเรียนได้อย่างถูกต้องทิศทาง และบรรลุวัตถุประสงค์ ครูจึงเป็นนักวิจัยในโรงเรียนที่มี บทบาทสำคัญ เป็นบุคคลผู้ทำวิจัยเพื่อนำความรู้ไป สู่ข้อความรู้ใหม่ ๆ ที่มีคุณภาพ และเป็นข้อ สารสนเทศในการพัฒนาโรงเรียนให้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ เป็นเครื่องจักรที่ส่งผลิตผลที่ดี ๆ สู่สังคม และประเทศ สำหรับครูหน้าที่หลักคือการการสอน สอนอย่างไรให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่เป็น รูปธรรม และเป็นคนดีของสังคม การคิดพัฒนาหาวิธีสอนเหล่านี้ทำให้ครูต้องวิจัย (สุวิมล ว่องวานิช, 2545)

การจัดการเรียนการสอนและสามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนา ผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2550) และจากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการจัดการ เรียนรู้ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการเรียนรู้ มาตรฐานที่ 10.7 มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและนำไป พัฒนาผู้เรียน โดยครูต้องมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน มีการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหา และหรือพัฒนาผู้เรียนอย่างน้อยปีละ 1 รายการ ในกลุ่มสาระที่ตนเองสอน ผลจากการวิจัยในชั้นเรียน

ช่วยแก้ปัญหาปรับพฤติกรรมและหรือยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนได้งานวิจัยในชั้นเรียนได้รับการยอมรับและขยายผล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551)

การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลัก เป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียน เป็นงานสำคัญยิ่ง เพราะงานวิชาการช่วยพัฒนา สติปัญญา ความนึกคิดของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีคุณค่าในสังคม การบริหารงานวิชาการ จะมีคุณค่าหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้บริหารและครู (ไกรเลิศ โพธิ์นอก, 2542) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นขอบข่ายและภารกิจหนึ่งของการบริหารงานวิชาการ มีความเกี่ยวข้องต่อการบริหารการศึกษา เนื่องจากการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยการบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสานความร่วมมือในสถานศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ตลอดจน การเผยแพร่ ผลงานการวิจัยพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์หน่วยงานและสถาบันอื่น (คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550)

การวิจัยในชั้นเรียนจึงเปรียบเสมือนหัวใจของการพัฒนาการศึกษา เพราะเป็นวิทยาการต่าง ๆ ในปัจจุบันได้เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว การที่มนุษย์จะศึกษาและพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ เรื่องใด ก็ตามย่อมต้องอาศัยการศึกษาค้นคว้าวิจัยและพัฒนาเป็นพื้นฐาน ซึ่ง พยุงศักดิ์ จันทร์สุรินทร์ (2541) ได้กล่าวว่า การที่จะศึกษาและพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ ใด ๆ ก็ตามโดยเฉพาะครูผู้สอนจำเป็นต้องอาศัยพื้นฐาน การค้นคว้าวิจัยและทดลองเพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ การแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน รวมทั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อปรับปรุง การเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ในด้านการศึกษาที่ทุกประเทศทั่วโลกต่างให้ความสำคัญในการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา เพื่อให้ครูได้ค้นหารูปแบบวิธีการสอนแบบใหม่ ๆ อันนำไปสู่การพัฒนา การเรียนรู้ในห้องเรียน เรียกว่า การวิจัยในชั้นเรียน (CAR: Classroom Action Research) ซึ่งหมายถึง การแสวงหาความรู้และวิธีการใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอนโดยครูผู้สอนในห้องเรียน ขณะที่จัดการเรียนการสอนเพื่อแก้ปัญหาหรือ พัฒนาการเรียนการสอนในวิชาที่ครูรับผิดชอบ กระบวนการจัดการเรียนรู้ เทคนิควิธีสอนหรือการส่งเสริมสนับสนุนแก้ไขปัญหาและการช่วยเหลือ ผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จทางการเรียน เป็นต้น ครูมีบทบาทสำคัญในการเป็นนักวิจัยและดำเนินการวิจัยให้เป็นกิจกรรมสำคัญที่จะส่งเสริมการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการพัฒนาผลงานทางวิชาการในโรงเรียน บนพื้นฐานของการวิจัยอย่างต่อเนื่อง

แต่โดยสภาพความเป็นจริงแล้ว การวิจัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งการวิจัยในชั้นเรียนนั้นไม่ใช่สิ่งแปลกแยกไปจากบทบาทหน้าที่ที่ครูปฏิบัติอยู่ ครูเองเป็นบุคคลที่ทำการวิจัยในชั้นเรียนตลอดเวลา เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนผู้วิจัยก็คือ ครูผู้สอน การที่ครูทำการวิจัยในชั้นเรียนจะเป็นการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) โรงเรียนเป็นสถาบันการศึกษาที่มีบทบาทต่อการพัฒนาคนให้เป็นผู้มีความรู้ ความคิด สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปวิเคราะห์ประยุกต์ใช้ในชีวิต เป็นผู้ มีบุคลิกลักษณะ และพฤติกรรมที่ดีงาม โดยเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นโรงเรียนของชุมชนและเป็นศูนย์กลางการ พัฒนาชุมชนที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ การบริหารโรงเรียนโดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จได้ในทุก ๆ ด้าน เพราะผู้บริหารเป็นผู้นำที่มีอำนาจในการตัดสินใจ

(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2540) ผู้บริหารจึงเป็นบุคคลหนึ่ง ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนของครูโดยตรง การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนโดยใช้เทคนิคการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่จะส่งผลโดยตรงต่อผู้เรียน เพราะการวิจัยในชั้นเรียนเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้านและส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพ

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้ นำไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งให้การสนับสนุนส่งเสริมการทำ วิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาต่อไป

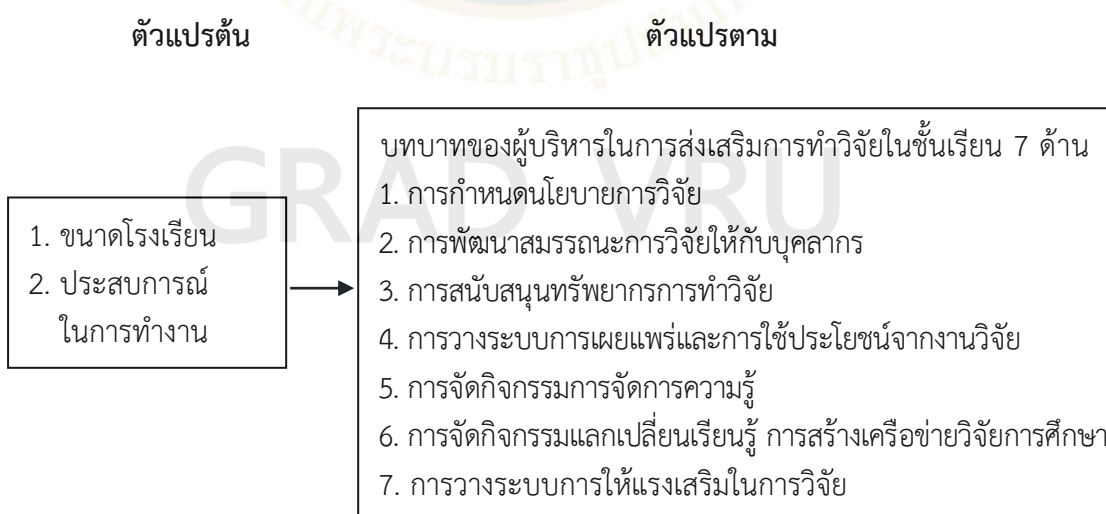
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา จำแนกตามขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการทำงาน

1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาและเปรียบเทียบ บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา ใช้แนวคิดของ สุวิมล ว่องวานิช (2547) สามารถแสดงเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในงานวิจัยได้ดังภาพ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.4 สมมติฐานของการวิจัย

1.4.1 ครูที่ทำงานอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียนแตกต่างกัน

1.4.2 ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียนแตกต่างกัน

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียน โดยใช้แนวคิดของ สุวิมล ว่องวานิช (2547) ซึ่งมี 7 ด้าน ได้แก่

- 1) การกำหนดนโยบายการวิจัย
- 2) การพัฒนาสมรรถนะการวิจัยให้กับบุคลากร
- 3) การสนับสนุนทรัพยากรการทำวิจัย
- 4) การวางระบบการเผยแพร่และการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย
- 5) การจัดกิจกรรมการจัดการความรู้
- 6) การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายวิจัยการศึกษา
- 7) การวางระบบการให้แรงเสริมในการวิจัย

1.5.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา จำนวน 14,128 คน

2) กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1992) และการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) ได้จำนวน 375 คน

1.5.3 ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

- 1) ตัวแปรต้น
 - 1.1) ขนาดของโรงเรียน
 - 1.2) ประสบการณ์ในการทำงาน
- 2) ตัวแปรตาม คือ บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน 7 ด้าน ได้แก่

- 2.1) การกำหนดนโยบายการวิจัย
- 2.2) การพัฒนาสมรรถนะการวิจัยให้กับบุคลากร
- 2.3) การสนับสนุนทรัพยากรการทำวิจัย
- 2.4) การวางระบบการเผยแพร่และการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย
- 2.5) การจัดกิจกรรมการจัดการความรู้
- 2.6) การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายวิจัยการศึกษา

2.7) การวางระบบการให้แรงเสริมในการวิจัย

1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1.6.1 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงแสดงลักษณะเป็นทางการตามกฎระเบียบ ปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ จะต้องคิด ตัดสินใจ ปฏิบัติกิจกรรมทั้งในส่วนของตนและส่วนที่จะต้องติดต่อสัมพันธ์กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ ให้มีลักษณะการคิด การตัดสินใจ กำหนด ทิศทางเป้าหมายต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จทางการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา

1.6.2 ครู หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่การสอนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา

1.6.3 การส่งเสริมวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง ผู้บริหารจะต้องให้การส่งเสริมเพื่อเสริมให้ผลสัมฤทธิ์ทางการสอนของครูมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดประสิทธิผลแก่นักเรียนและองค์การเพราะ การศึกษาวิจัยจะช่วยให้ครูทราบว่า จะจัดการศึกษาอย่างไรจึงถือว่าดี ผู้เรียนเป็นสำคัญและเป็นไปตามความสามารถของผู้เรียน ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพครูต้องศึกษาวิจัยเพื่อให้ได้ข้อสรุปว่าสอนอย่างไรจึงจะเสริมกระบวนการคิด การฝึกทักษะการเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่

1) การกำหนดนโยบายการวิจัย หมายถึง การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย ทิศทางการส่งเสริมการวิจัย เพื่อให้หน่วยงานดำเนินงานวิจัย และพัฒนานวัตกรรมการศึกษาที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการแบบแผนของการปฏิบัติ ซึ่งจะเกี่ยวเนื่องกับเวลาที่ต้องใช้ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบกระบวนการ

2) การพัฒนาสมรรถนะการวิจัยให้กับบุคลากร หมายถึง การพัฒนาสมรรถนะการวิจัยให้กับบุคลากร คือ การให้บุคลากรจำต้องให้ความสนใจ และพัฒนาศักยภาพของตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการวิจัย ผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อโรงเรียนอย่างมาก ต้องมีบทบาทเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนส่งเสริมพัฒนาสมรรถนะการวิจัยให้กับบุคลากร ดังนี้ 1) สร้างบรรยากาศการวิจัย โดยกำหนดการวิจัยในชั้นเรียนเป็นนโยบายสำคัญของโรงเรียน 2) จัดนิทรรศการและเผยแพร่งานวิจัยในชั้นเรียน 3) จัดให้มีหน่วยงานและคณะกรรมการวิจัยระดับโรงเรียน 4) จัดหาพี่เลี้ยงและจัดหาทุนสนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียน 5) จัดการฝึกอบรมสัมมนา เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนแก่ครู 6) ส่งบุคลากรไปเข้าอบรมศึกษาดูงาน เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน 7) จัดทำงานวิจัยในชั้นเรียน หรือเข้าร่วมเป็นผู้วิจัยในโครงการวิจัยต่าง ๆ สรุปได้ว่า นโยบายและแผนการส่งเสริมงานวิจัยในชั้นเรียนเป็นกรอบแนวคิดและทิศทางการดำเนินงานการบริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิจัยให้ประสบผลสำเร็จ

3) การสนับสนุนทรัพยากรการทำวิจัย หมายถึง การสนับสนุนทรัพยากรการทำวิจัย คือ การจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และเครื่องมือเครื่องใช้งบประมาณ ผู้บริหาร ควรจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ งบประมาณ ไว้ให้พร้อมสำหรับการบริการแก่ครู จัดระบบการผลิต การยืม การเก็บรักษา การซ่อมแซมให้ทันสมัยอยู่เสมอ รวมทั้งสำรวจความต้องการการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ งบประมาณ สำหรับการจัดการเรียนรู้ที่เน้น

ผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดหาสถานที่สำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้งานวิจัย ศึกษาเอกสารงานที่เกี่ยวข้อง เชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านการวิจัยกับหน่วยงาน สถาบันต่าง ๆ ที่มีผลงานการวิจัย เพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวางแผนดำเนินการต่อไป

4) การวางระบบการเผยแพร่และการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย หมายถึง การวางระบบการเผยแพร่และการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย ผู้บริหารและครู ต้องให้ความสำคัญกับการเผยแพร่และการประชาสัมพันธ์ และนางงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ให้เกิดผลประโยชน์สูงสุด โดยเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนให้ชุมชนและสาธารณชนทราบ โดยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันและสร้างการมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น เช่น 1) จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านงานวิจัยในวันนิทรรศการของโรงเรียน จัดทำฐานข้อมูลการใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมและงานวิจัย 2) มีการสร้างเครือข่ายเผยแพร่ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ไปยังผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก 3) มีระบบและกลไกสนับสนุนความร่วมมือระหว่างครูผู้วิจัยกับองค์กรภายนอกสถาบัน เพื่อนำผลงานไปใช้ประโยชน์ 4) นำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นผลประโยชน์ให้เกิดกับนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

5) การจัดกิจกรรมการจัดการความรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมการจัดการความรู้ คือ การจัดการความรู้เป็นกระบวนการอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับการประมวลผลข้อมูล สารสนเทศ ความคิด การกระทำ ตลอดจนประสบการณ์ของบุคคลเพื่อสร้างเป็นความรู้หรือนวัตกรรม และจัดเก็บในลักษณะของแหล่งข้อมูลที่บุคคลสามารถเข้าถึงได้ผ่านช่องทางต่าง ๆ ที่องค์การจัดเตรียมไว้ เพื่อนำความรู้ที่มีอยู่ไปใช้หรือประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งก่อให้เกิดการถ่ายโอนความรู้ ไปจนทั่วทั้งองค์การอย่างสมดุล เป็นไปเพื่อเพิ่มความสามารถและพัฒนาองค์การอย่างยั่งยืน

6) การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายวิจัยการศึกษา หมายถึง การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายวิจัยการศึกษา เป็นจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านงานวิจัย สามารถดำเนินการบูรณาการได้ เช่น จัดกิจกรรมในวันนิทรรศการของโรงเรียน จัดทำวารสารโรงเรียน จัดประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานวิจัยของโรงเรียน ประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์โรงเรียน จัดทำระบบฐานข้อมูลการใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมและงานวิจัย มีการสร้างเครือข่ายเผยแพร่ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ไปยังผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก มีระบบและกลไกสนับสนุนความร่วมมือระหว่างครูผู้วิจัยกับองค์กรภายนอกสถาบัน เพื่อนำผลงานไปใช้ประโยชน์ และนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นผลประโยชน์ให้เกิดกับนักเรียน ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

7) การวางระบบการให้แรงเสริมในการวิจัย หมายถึง การวางระบบการให้แรงเสริมในการวิจัยในชั้นเรียน เป็นตัวแปรด้านจิตลักษณะและเป็นแรงจูงใจทางสังคมอย่างหนึ่งที่ถูกล่ามถึงมากกว่าแรงจูงใจทางสังคมประเภทอื่น กล่าวคือ เมื่อบุคคลได้กระทำพฤติกรรมใดแล้วได้รับผลตอบแทนหรือได้รับความพึงพอใจ บุคคลก็จะแสดงพฤติกรรมนั้นซ้ำอีกหรือกระทำพฤติกรรมที่คล้ายกับพฤติกรรมเดิมนั้น แล้วพยายามที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จนั้นโดยเขาจะตั้งเป็นมาตรฐานการกระทำของเขาไว้ ถ้างานที่เขาคาดหวังไว้เกิดผลสำเร็จ กำลังใจจะเกิดขึ้นและจะคาดหวัง

ความสำเร็จในครั้งต่อ ๆ ไปสูงยิ่งขึ้น แต่ถ้าบุคคลกระทำพฤติกรรมหรืองานนั้นแล้วไม่ประสบผลสำเร็จหรือไม่เกิดความพึงพอใจขึ้นบ่อยครั้ง การตั้งความคาดหวังก็จะลดต่ำลงอาจกลายเป็นคนที่ทอดทิ้งไม่สู้ และไม่อยากที่จะทำพฤติกรรมนั้นอีก ดังนั้น การวางระบบการให้แรงเสริมในการวิจัย ถือว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญที่ผู้บริหาร พึงกระทำและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรในสังกัด เช่น การยกย่อง เชิดชูเกียรติและให้รางวัลบุคลากรในสังกัดที่มีผลงานเด่นด้านการปฏิบัติงานโดยใช้กระบวนการวิจัย ให้รางวัลผลงานวิจัยดีเด่น ส่งเสริมให้ผู้มีผลงานวิจัยได้เสนอเพื่อขอให้มีและเลื่อนวิทยฐานะสูงขึ้น ส่งเสริมให้ใช้ผลงานวิจัยประกอบการพิจารณาความดี ความชอบของบุคลากรในหน่วยงานตามความเหมาะสม

1.6.4 ขนาดของโรงเรียน หมายถึง ขนาดของโรงเรียนแยกตามจำนวนนักเรียน แบ่งออกเป็น 4 ขนาด เกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่

- 1) โรงเรียนขนาดเล็ก (มีนักเรียนตั้งแต่ 120 คนลงมา)
- 2) โรงเรียนขนาดกลาง (มีนักเรียนตั้งแต่ 121-600 คน)
- 3) โรงเรียนขนาดใหญ่ (มีนักเรียนตั้งแต่ 601-1,500 คน)
- 4) โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (มีนักเรียนตั้งแต่ 1,500 คนขึ้นไป)

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีมีจำนวน 4 ขนาด ซึ่งขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ มีจำนวนน้อย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอแบ่งขนาดโรงเรียนในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ขนาดเล็ก และขนาดกลาง/ขนาดใหญ่/ขนาดใหญ่พิเศษ

1.6.5 ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีจนถึงปัจจุบัน

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

1.7.2 นำผลไปใช้ในการพัฒนาบทบาทผู้บริหารในการวางแผนแนวทางการทำวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

GRAD VRU

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและค้นคว้า เอกสาร ทฤษฎี แนวคิดของนักการศึกษาและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา โดยกำหนดออกเป็นหัวข้อ ดังนี้

- 2.1 ความหมายของบทบาท
- 2.2 ประเภทของบทบาท
- 2.3 ความหมายของผู้บริหาร
- 2.4 คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน
- 2.5 หน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน
- 2.6 บทบาทของผู้บริหาร
- 2.7 การทำวิจัยในชั้นเรียน
- 2.8 ความสำคัญของวิจัยในชั้นเรียน
- 2.9 การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน
- 2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความหมายของบทบาท

นักสังคมวิทยา นักจิตวิทยาและนักการศึกษา ได้ให้ความหมายของคำว่า บทบาท ไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2542) ให้ความหมายว่าการทำตามบทบาท การทำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ เช่น บทบาทของพ่อแม่บทบาทของครู

บทบาท หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่ถูกผู้อื่นคาดหวังว่าจะต้องแสดงออกให้สอดคล้องเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่การงานของบุคคลนั้น (WEBER, 1947)

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2545) กล่าวว่า บทบาท คือ การกระทำหรือพฤติกรรม ของสมาชิกในกลุ่มที่อยู่ในสถานภาพนั้น ๆ ดังนั้น บทบาทจึงเป็นการกระทำหรือพฤติกรรมตาม ตำแหน่งหรือสถานภาพซึ่งเป็นไปตามความคาดหวังของสังคมหรือตามลักษณะของการรับรู้ บทบาทเป็นผลรวมของการแสดงออกตามสิทธิและหน้าที่

สมใจ ลักษณะ (2542) กล่าวถึง บทบาท คือ พฤติกรรมของผู้ดำรงตำแหน่งหน้าที่หรือสถานะใด ๆ ในกลุ่มซึ่งจะมีลักษณะแตกต่างกันไปตามตำแหน่งและหน้าที่ บทบาทนี้อาจมีลักษณะเป็นทางการตามกฎระเบียบของกลุ่มรูปนัยที่จะกำหนดสิ่งที่บุคคลแต่ละบุคคลที่ครองตำแหน่งหน้าที่ใด ๆ จะต้องคิด ตัดสินใจ ปฏิบัติกิจกรรมทั้งในส่วนของตนและส่วนที่จะต้องติดต่อสัมพันธ์กับผู้มีตำแหน่งหน้าที่อื่น ๆ ในกลุ่ม และอาจมีลักษณะไม่เป็นทางการที่เป็นความคาดหวังของสมาชิกในกลุ่มที่ต้องการให้ผู้มีหน้าที่หนึ่ง ๆ ต้องมีพฤติกรรมใดบ้าง

ประเสริฐ แย้มกลิ่นฟู และคนอื่น ๆ (2544) ได้อธิบายไว้ว่า บทบาท คือ พฤติกรรมที่คาดหวังสำหรับผู้ที่อยู่ในสถานภาพต่าง ๆ ว่าจะต้องปฏิบัติอย่างไร (Role Expectation) เป็นบทบาท

ที่คาดหวังโดยกลุ่มคนหรือสังคมเพื่อให้คู่สัมพันธ์มีการกระทำระหว่างกันทางสังคม ได้รวมทั้งสามารถคาดการณ์พฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นได้

ยนต์ ชุ่มจิต (2544) ได้อธิบายไว้ว่าบทบาท คือ ภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบสถานภาพของแต่ละบุคคล หมายความว่า บุคคลใดมีสถานภาพหรือตำแหน่งอย่างใดก็ต้องรับผิดชอบตามสถานภาพหรือตำแหน่งของตนที่ได้มา

สนธยา พลศรี (2545) ให้ความหมายว่า บทบาท (Role) หมายถึง หน้าที่ของ บุคคลตามสถานภาพหรือตำแหน่งฐานะที่ตนดำรงอยู่ บทบาทจึงเป็นกลไกอย่างหนึ่งของสังคมที่ทำให้คนที่อยู่ร่วมกันสามารถสร้างระบบความสัมพันธ์ต่อกันได้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย

ปราโมทย์ คล้ายศิริ (2545) ให้ความหมายว่า บทบาท คือ พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกตามหน้าที่ หรือตำแหน่งที่มีอยู่ให้เป็นที่รู้เห็นของบุคคลอื่น ซึ่ง พฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นอาจตรงกับความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องหรือไม่ก็ได้

จารุพร เพ็งสกุล (2545) กล่าวถึงบทบาท หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงตามตำแหน่งหรือสถานะทางสังคมที่บุคคลนั้น ๆ ดำรงตำแหน่งอยู่ ซึ่งมีทั้งบทบาทที่ปฏิบัติจริง (Role Behavior) กับบทบาทตามความคาดหวังของบุคคลอื่น (Role Expectation) ซึ่งบางครั้งอาจสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับความคาดหวังของสมาชิกในชุมชน

ณรงค์ เส็งประชา (2541) ได้กล่าวว่า บทบาท คือ พฤติกรรมที่ปฏิบัติตามสถานภาพ บทบาทเป็นพฤติกรรมที่สังคมกำหนดและคาดหวังให้บุคคลต้องกระทำตามหน้าที่ เช่น เป็นครูต้องสอนนักเรียน เป็นตำรวจต้องพิทักษ์สันติราษฎร์ ทหารต้องเป็นรั้วของชาติบุตรต้องเชื่อฟังบิดามารดา เป็นต้น

จากการศึกษาดังกล่าว สรุปได้ว่า บทบาท คือ พฤติกรรมหรือการปฏิบัติที่ได้แสดงออกตามตำแหน่งหน้าที่ของแต่ละบุคคล ซึ่งจะมีลักษณะแตกต่างกันไป

2.2 ประเภทของบทบาท

บทบาทผู้บริหารมีองค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่ 1) ความคาดหวังในบทบาท เป็นการที่บุคคลแสดงบทบาทตามความคาดหวังของผู้อื่น ตามสิทธิหน้าที่ที่บุคคลนั้นครองตำแหน่งอยู่ 2) การรับรู้บทบาท เป็นการที่บุคคลรับรู้ว่ามีบทบาทของตน ควรจะมีลักษณะอย่างไรและสามารถมองเห็นบทบาทของตนเองได้ตามการรับรู้ 3) การยอมรับบทบาท เกิดขึ้นได้เมื่อบุคคลมีความเห็นสอดคล้องกันระหว่างบทบาทตามความคาดหวังของสังคมและบทบาทที่ตนเองรับรู้ และ 4) การปฏิบัติตามบทบาทของบุคคล เป็นการแสดงบทบาทที่เจ้าของสถานภาพแสดงจริง ที่บุคคลจะปฏิบัติตามบทบาทได้ดีเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับระดับการยอมรับบทบาทที่บุคคลนั้น ๆ ดำรงตำแหน่งอยู่ และนักการศึกษาได้จำแนกประเภทของบทบาทไว้ ดังต่อไปนี้

วรจิตร หนองแก (2541) ได้แบ่งประเภทบทบาทตามการแสดงออกไว้ 2 ประเภท คือ

1) บทบาทตามความคาดหวัง (Expectation) เป็นการแสดงออกตามความคาดหวังของบุคคลที่ดำรงตำแหน่งทางสังคมนั้น ๆ ว่าควรที่จะแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับตำแหน่งนั้น ๆ อย่างไร

2) การแสดงบทบาท (Enactment) เป็นการแสดงบทบาทของบุคคล ให้สอดคล้องกับบทบาทที่ได้ถูกกำหนดไว้

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2543) ได้แยกประเภทบทบาทออกเป็น 3 ประเภท คือ

1) บทบาทตามใบสั่ง (Prescribed Roles) บทบาทประเภทนี้เฟื่องถึงที่การปฏิบัติตามความคาดหวังของแต่ละสถานภาพ ตัวตน และทักษะในการแสดงบทบาทมีหน้าที่ต้องปรับตัวให้เข้ากับ ความคาดหวังของสถานภาพนั้น ๆ การวิเคราะห์บทบาทประเภทนี้เน้นตรงระดับการยอมรับปฏิบัติตามความคาดหวังของตำแหน่งที่บุคคลเข้าครอบครอง

2) บทบาทตามใจ (Subjective Roles) บทบาทประเภทที่สองมุ่งไปบังจุดที่ว่าความคาดหวังต่าง ๆ จะต้องผ่านอัตรา หรือตัวตนเสียก่อนแล้วจึงมีการปฏิบัติ ขณะที่ผ่านตัวตนเองตัวตนก็จะกลั่นกรองพิจารณาเลือกสรร ลดทอนพลิกแพลงความคาดหวังนั้น ๆ ให้เหมาะกับตนจุดสนใจของการวิเคราะห์จึงอยู่ที่แบบหรือสไตล์ของแต่ละคนว่าเป็นอย่างไร

3) บทบาทจริง (Enacted Roles) บทบาทประเภทนี้ คือ พฤติกรรมจริงของปัจเจกชน หลังผ่านขั้นตอน 2 ขั้นตอนข้างต้นมาแล้ว หากจะดูพฤติกรรมเปิดเผย ก็จะดูด้วยความซับซ้อนหรือโครงข่ายเชื่อมโยงของพฤติกรรมที่แสดงออกมาให้เห็น ถ้ามุ่งไปที่บทบาทเปิดเผยจุดการวิเคราะห์ ก็จะพุ่งในตัวความคาดหวังหรือการตีความคาดหวังตามสถานภาพนั้น

สุนทร บุญสถิต (2543) ได้แบ่งบทบาทออกเป็น 3 ชนิด คือ

1) บทบาทตามความคาดหวัง (Expected Role) ได้แก่ บทบาทที่บุคคลต้องแสดงออกตามความคาดหวังของผู้อื่นหรือสังคม

2) บทบาทตามลักษณะการรับรู้ (Perceived Role) ได้แก่ บทบาทที่เจ้าของ สถานภาพรับรู้เองว่าตนควรจะมีบทบาทอย่างไร

3) บทบาทที่แสดงจริง (Actual Role) ได้แก่ บทบาทเจ้าของสถานภาพแสดงจริง ซึ่งอาจเป็นไปตามที่สังคมคาดหวังหรือตนเองคาดหวังหรือไม่ก็ได้

สุนารี เนาว์สุข (2543) แบ่งบทบาทตามคุณลักษณะออกเป็น 3 ประเภท คือ

1) บทบาทในอุดมคติหรือสิ่งที่สังคมกำหนด (The Prescribed Role) เป็นบทบาทที่มีการกำหนดสิทธิและหน้าที่ตามตำแหน่งทางสังคมกำหนดไว้

2) บทบาทที่ควรกระทำ (The Perceived Role) เป็นบทบาทที่แต่ละบุคคลเชื่อว่าควรกระทำตามตำแหน่งที่ได้รับ ซึ่งอาจไม่เหมือนกับบทบาทในอุดมคติ หรืออาจแตกต่างกันในแต่ละบุคคล

3) บทบาทที่กระทำจริง (The Performance Role) เป็นบทบาทที่บุคคลได้กระทำไปจริง ขึ้นอยู่กับความเชื่อ ความคาดหวัง และการรับรู้ของแต่ละบุคคล ตลอดจนความกดดันและโอกาสในแต่ละสังคมในระยะเวลาหนึ่งรวมถึงบุคลิกภาพและประสบการณ์ของแต่ละบุคคลด้วย

ระเปียบ คำเขียน (2546) กล่าวว่า ในสังคมหนึ่ง ๆ บุคคลจะมีพฤติกรรมของบทบาท ซึ่งเป็นแนวทางในการปฏิบัติจะแตกต่างกันถ้าตำแหน่งนั้น ๆ ต่างกัน บทบาทตามตำแหน่งจึงมี 5 บทบาท คือ

1) บทบาทตามเพศและบทบาทตามวัย (Age-Sex Role) เช่น บทบาทของผู้ชาย ผู้หญิง ผู้ใหญ่ เด็ก และหญิงชรา ซึ่งบทบาทเหล่านี้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเราทุกขณะตลอดชีวิต

2) บทบาททางอาชีพ (Occupational Role) บทบาทนี้เราสามารถเปลี่ยนบทบาทได้อย่างอิสระมากกว่าอย่างอื่น เช่น บทบาทแพทย์ บทบาทพยาบาล บทบาทครู เป็นต้น

3) บทบาททางเกียรติยศ (Prestige Role) เช่น บทบาทหัวหน้า บทบาท ของประธาน บทบาทของคนรับใช้ และบทบาทของลูกน้อง เป็นต้น

4) บทบาททางครอบครัว (Family Role) บทบาทของแม่บ้าน บทบาทของพี่และบทบาทของพ่อ เป็นต้น และ

5) บทบาทในกลุ่มเพื่อนหรือบทบาทกลุ่มที่มีความสนใจคล้ายกัน (Association Group Based on Congeniality Role) ได้แก่ บทบาทของสมาชิกหรือชมรมต่าง ๆ

2.3 ความหมายของผู้บริหาร

คำว่า “ผู้บริหาร” ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มี 2 ความหมาย คือ

ผู้บริหารการศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารการศึกษานอกสถานศึกษาตั้งแต่ระดับเขตพื้นที่การศึกษาขึ้นไป

ผู้บริหารการศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งของรัฐและเอกชน

ชาญชัย อัจฉินสมาจาร (2542) กล่าวว่า ผู้บริหาร คือ ผู้ที่แบ่งงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชาตามความรู้ความสามารถ แล้วนิเทศงานอย่างเป็นระบบ พร้อมให้คำแนะนำอย่างเหมาะสม เพื่อให้งานบรรลุผลอย่างมีคุณภาพ และสามารถบริหารควบคุมดูแลภายในองค์กรได้สำเร็จ บรรลุตามเป้าหมาย เป็นผู้ที่มีทั้งศาสตร์และศิลป์ มีหลักการ มีการวิจัยค้นคว้า จนรู้ชัดและรู้จริง และมีการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ต้องนำศาสตร์ไปใช้ในการบริหาร มีการฝึกฝนอย่างจริงจังในอาชีพ จนเกิดความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ที่มากพอ ต้องมีการรับรองมาตรฐานแห่งวิชาชีพ โดยมีการออกใบรับรองหรือใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และต้องมีจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ สำหรับยึดถือและปฏิบัติ โดยเคร่งครัด เขาผู้มีความสามารถนี้ได้รับการขนานนามว่า “ผู้บริหารมืออาชีพ”

โบลล์ และดาเวนพอร์ท (Boles & Davenport) อ้างถึงใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, (2540) ได้ให้แนวคิดว่าการบริหารเป็นผู้นำประกอบด้วย 2 ส่วนที่สำคัญอยู่ 2 ประการ คือ การสนองความต้องการของบุคคล และการเปลี่ยนแปลงหรือวัตรกรรมภารกิจด้านบริหารมีอยู่ 2 ประการ คือ การจัดบรรยากาศการเรียนการสอนและการรักษาหรือป้องกันให้หน่วยงานให้ดำรงอยู่ต่อไป

ดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้น แนวคิดต่าง ๆ ทำให้เห็นว่า ผู้บริหารที่มีความเป็นผู้นำย่อมสามารถทำให้สิ่งที่ตนรับผิดชอบสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ช่วยให้หน่วยงานคงอยู่ต่อไปได้และช่วยให้สมาชิกได้สนองความต้องการในสิ่งที่ปรารถนา

2.4 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา

บุรุษชัย จงกลณี (2525) ผู้บริหารหรือผู้นำหรือผู้จัดองค์การ หรือหัวหน้างาน ไม่ว่าจะหน่วยงานเล็กหรือหน่วยงานใหญ่ หน่วยงาน ราชการหรือเอกชนก็ตาม ย่อมมีบทบาทที่เป็นผลต่อการสำเร็จหรือประสิทธิภาพของงานเป็นอย่างยิ่ง บางครั้ง การจัดองค์การ แม้จะไม่เรียบร้อยถูกต้อง อยู่บ้าง ก็อาจได้รับผลงานสูงได้ หากผู้บริหารมีคุณลักษณะที่ดี แต่ถ้าคุณลักษณะ หรือพฤติกรรมในการนำของผู้บริหารไม่ดี แม้การจัดองค์การถูกต้อง หรือดีเพียงใดก็ตาม ผลงาที่เกิดขึ้นของหน่วยงานนั้น ๆ ย่อมสมบูรณ์ได้ยาก ดังนั้น ผู้บริหารหรือผู้นำจะต้องมีคุณสมบัติเหมาะสมมีพฤติกรรมในการนำที่ถูกต้อง เหมาะสมเพราะความสำเร็จของงานทุกด้านขององค์การ ขึ้นอยู่กับผู้บริหาร หรือผู้นำ ซึ่งจะวินิจฉัยสั่งการ หรือตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพ ซึ่งคุณลักษณะของผู้บริหารหรือผู้นำนั้น ควรที่จะประกอบด้วยเรื่องที่สำคัญ ได้แก่

2.4.1 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ

อรุณ รักรธรรม (2527) ได้กล่าวถึง บุคลิกภาพของผู้นำหรือผู้บริหารที่ดี

- 1) เป็นผู้มีความรู้
- 2) เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 3) เป็นผู้มีความกล้าหาญ
- 4) เป็นผู้มีความเด็ดขาด
- 5) เป็นผู้มีความแนบเนียน มีกิริยาวาจาที่ถูกต้องเหมาะสม
- 6) เป็นผู้มีความยุติธรรม
- 7) เป็นผู้ที่มีลักษณะท่าทางการแสดงออกที่ดี
- 8) เป็นผู้ที่มีความอดทน
- 9) เป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้น
- 10) เป็นผู้ที่ไม่เห็นแก่ตัว
- 11) เป็นผู้มีความตื่นตัวหรือระมัดระวังอยู่เสมอ
- 12) เป็นผู้มีความพินิจพิจารณาสิ่งต่างๆ อย่างมีเหตุผล
- 13) เป็นผู้มีความสงบเสงี่ยม
- 14) เป็นผู้มีความสงรักภักดี
- 15) เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
- 16) เป็นผู้มีความสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี

2.4.2 คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ

1) ความมีชีวิตชีวาและทนทาน (Vitality and Endurance) จะต้องมีความคล่องแคล่วคล่องว่องไว ตื่นตัวอยู่เสมอ พร้อมอยู่เสมอที่จะรับสถานการณ์ทุกชนิด ปรับตัวได้ เปลี่ยนแปลงได้ และร่าเริงแจ่มใสอยู่เสมอ มีความอดทนต่อการทำงานหนักและนาน ๆ ทนต่อความลำบากเจ็บไข้ได้โดยไม่ปริปาก หรือแสดงอาการ ท้อแท้ให้พบเห็น

2) ความสามารถในการตัดสินใจ (Decisiveness) จะต้องตัดสินใจถูกต้อง ตัดสินใจได้เร็ว และเต็มใจเสมอ ที่จะเป็นผู้ตัดสินใจด้วยตัวเอง ในเมื่อมีปัญหาใด ๆ เกิดขึ้น

3) ความสามารถในการจูงใจคน (Persuasiveness) ผู้นำที่สามารถชักจูงให้ผู้อื่นร่วมมือกับตน ได้เท่าที่จำเป็น ที่จะได้รับความสำเร็จ

4) ความรับผิดชอบ (Responsibility)

5) ความฉลาดไหวพริบ (Intellectual Capacity) ความฉลาดไหวพริบจำเป็นที่สุดสำหรับผู้บริหาร หรือผู้นำ ที่จะใช้ในการบริหารงาน หรือใช้ในการวินิจฉัยสั่งการ

2.4.3 คุณลักษณะด้านความรู้ทางวิชาการ

ความรู้ทางวิชาการได้แก่ การศึกษาวิชาการทั่วไป การศึกษาด้านวิชาชีพ และการศึกษา ให้เกิดความรอบรู้ เชี่ยวชาญในแขนงวิชาที่คนสนใจ สำหรับใช้จัดระดับความรู้ และประสบการณ์ ในการทำงานของบุคคลที่มาทำงาน ในการเป็นผู้บริหาร

2.4.4 คุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหาร

1) ใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารโรงเรียน อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศให้ถูกต้อง การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน การมอบหมายงานให้บุคลากรทำตามความรู้ความสามารถ การควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศงาน

2) สนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนา ได้แก่ การส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองและพัฒนางาน การจัดสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวก และประโยชน์ตอบแทน

3) จัดกิจกรรมหลากหลายเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดกิจกรรมทางวิชาการ การจัดบริการแนะแนว บริการสุขภาพ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ศิลปวัฒนธรรม การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้มีบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้

4) ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อพัฒนางาน

5) ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ เป็นการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ใช้วิธีการที่หลากหลาย ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม นำผลการประเมินไปนิเทศ และพัฒนางานการบริหารเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

ปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างการเรียนรู้ในโรงเรียน คือ ระบบการบริหารจัดการ ที่มี ประสิทธิภาพ และการมีส่วนร่วม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปในการศึกษาจึงต้องมี ศาสตร์และ ศิลป์ ในการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่จะทำให้การบริหารจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ เมื่อก้าวถึงคุณลักษณะ ของนักบริหารดูเหมือนจะมีการกล่าวไว้มากมาย ซึ่งมีทั้งทัศนะส่วนตัว ที่เกิดจาก ประสบการณ์ ในการเป็นผู้บริหารมาและผลจากการศึกษาและวิจัย ของนักวิชาการซึ่งมีทั้งของไทยและต่างประเทศ

บุรุษชัย จงกลนี้ (25252) กล่าวถึง คุณลักษณะของนักบริหารที่ดีควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1) เฉลียวฉลาด แต่ไม่อวดฉลาด

2) มีความสามารถรอบด้าน (Well Rounder)

3) มีพลังผลักดันภายใน (Inner Drive) ให้กระตือรือร้นอยู่เสมอ

4) ทำตนให้เป็นที่เชื่อถือ (Integrity)

5) กล้าหาญทั้งกายและใจ (Courage Physically and Morally)

6) มีความคิดริเริ่ม (Initiative)

- 7) รู้จักวิธีส่งเสริมและบำรุงขวัญผู้ใต้บังคับบัญชา
- 8) การเสียสละปราศจากการเห็นแก่ตัว
- 9) มีความยุติธรรม (Justice)
- 10) วางตัวดี (Bearing)
- 11) กระตุ้นให้ผู้ใ้ยมีความภูมิใจในงานของตน
- 12) ให้เกียรติในผลงานที่ผู้ใ้ยได้ปฏิบัติ
- 13) ปฏิบัติงานอย่างเป็นทีม ให้ทำงานแทนกันได้
- 14) ใช้ผู้ใ้ยบังคับบัญชาให้เหมาะสมกับความสามารถ และมีการพัฒนาฝีมือผู้ใ้ยบังคับบัญชาอยู่เสมอ

จากการรายงานการประชุมระดับชาติ (Nation Conference of Professors of Educational Administration (บุรุษชัย จงกลณี, 2525) เมื่อปี ค. ศ. 1951 ได้มีการประมวลปรัชญาของการบริหาร การศึกษา ไว้ว่า

- 1) ผู้บริหารต้องใช้ความฉลาด ไหวพริบมาแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่สำคัญในการบริหาร (Application of Intelligence to Life Problems)
- 2) ผู้บริหารต้องเปิดโอกาสให้บุคคลจำนวนมาก หรือบุคคลหลาย ๆ คนเข้ามามีส่วนร่วมในการกระทำ โดยไม่ทำงานตามลำพัง (Necessity of Social Group Action)
- 3) ผู้บริหารต้องเคารพความเป็นคนของแต่ละคน และจะต้องให้ความยอมรับนับถือในความเห็น ธรรมชาติ และความสามารถของผู้อื่น (Respect of the Individual)
- 4) ผู้บริหารต้องยึดเป้าหมาย หรือจุดประสงค์ของการศึกษาเป็นหลัก การบริหารการศึกษา จะไม่มีความหมายถ้าขาดเป้าหมายดังกล่าว นอกจากนี้ผู้บริหารจะต้องถือว่า เป้าหมายหรือจุดประสงค์ของ การศึกษาย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามเหมาะสมกับสภาพ ของสังคม ในฐานะผู้นำผู้บริหาร จะต้องปรับปรุงการศึกษา ให้เหมาะสมกับสภาพ สังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ (Function Social Organization)
- 5) ผู้บริหารจะต้องถือว่าตนเป็นเพียงผู้ทำหน้าที่ประสานประโยชน์ ซึ่งเข้ามาให้บริการ แก่บุคคลอื่นทุก ๆ คน ในการที่จะช่วยให้เขาดำเนินงานต่าง ๆ ในการให้การศึกษาให้ได้ผล และมีประสิทธิภาพที่สุด (Administrator as Group Instrument)
- 6) ผู้บริหารจะต้องเปิดโอกาสให้บุคคลทั้งหลายมาทำความเข้าใจกันได้ทุกเมื่อและรับฟังความคิดเห็น ของบุคคล ทุกคนในวงการศึกษานี้และในชุมชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่ (Freedom of Communication)
- 7) ผู้บริหารจะต้องถือว่าตนเองเป็นผู้นำ มิใช่เจ้านายผู้ทรงอำนาจ (Administrator as a Leader)
- 8) ผู้บริหารต้องถือว่าตนเองคือ นักการศึกษา ผู้ยึดมั่นในปรัชญาของการศึกษา จึงต้องปฏิบัติและ วางตนอย่างนักการศึกษา (Administrator as an Educator)
- 9) ผู้บริหารจะต้องเสียสละทุกอย่างเพื่อให้การศึกษาแก่ประชาชน และเพื่อให้สังคมดีขึ้นทุก ๆ ทาง (Dedication of Public Education to Community Betterment)

10) ผู้บริหารจะต้องประสานงานประสานน้ำใจ ระหว่างชาวบ้านกับสถานศึกษา ในการดำเนินงานการศึกษา (School Community Integration in Education)

11) ผู้บริหารจะต้องประเมินผลงานตนเองอยู่เสมอ การประเมินจะต้องทำทั้งสอง อย่าง คือ ประเมินวิธีการ หรือกระบวนการทำงานพร้อม ๆ กันไปกับการประเมินการปฏิบัติงาน เพราะการทำงาน จะมุ่งเอาแต่ผลอย่างเดียวไม่ได้ วิธีการก็จำเป็น (Two fold Evaluation of Administration Means and ends)

12) ผู้บริหารจะต้องเคารพในวิชาชีพของการบริหาร และมีความรับผิดชอบต่อ วิชาชีพ จะไม่ทำความเสื่อมเสีย ให้ผู้คนที่เคยดุษฎีมาวิชาชีพของนักบริหาร (Professional Integrity and Responsibility)

13) ผู้บริหารจะต้องขวนขวายหาความรู้ใส่ตนอยู่เสมอ และแสวงหาความชำนาญ ทุกวิธีทาง เพื่อให้การบริหารงานของตนเองทันสมัย (Necessity for Professional Growth)

คุณสมบัติทั้ง 13 ประการนี้ เป็นแนวทางแห่งความเชื่อหรือปรัชญาของนักการบริหาร ที่พึงมี อันเป็นวิถี หรือแนวทางที่ผู้บริหารพึงยึดถือในการบริหารงาน ซึ่งถึงแม้ว่าจะเป็นการยากที่จะ ปฏิบัติได้ครบถ้วน แต่การที่ได้ทราบไว้ก็จะเป็นประโยชน์ ให้แก่นักบริหาร ที่จะสามารถหยิบยกเอา มา ประยุกต์ ใช้ให้เหมาะสมกับงาน ของนักบริหาร ซึ่งแตกต่างกันออกไปของแต่ละคนได้

สุรศักดิ์ ปาเฮ (2543) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของผู้บริหารการศึกษามีอาชีพ ในยุคปฏิรูปการศึกษา ที่มีการเปลี่ยนแปลงบริบทต่าง ๆ ไปอย่างมากภายในปัจจุบัน ว่าควรมีลักษณะ พื้นฐานที่สำคัญ ดังนี้

1) มองกว้างไกลอย่างต่อเนื่องและพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง ต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ (Visions) สามารถที่จะกำหนดกลยุทธ์ในการบริหาร (Strategic Management)

2) สามารถที่จะวิเคราะห์สถานการณ์ (Analyze Situation) เพื่อกำหนดแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายและนโยบายได้อย่างเหมาะสม

3) ไวต่อการรับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งสังคมภายนอกและภายในองค์กร ทั้งในและนอกเขตพื้นที่การศึกษารวมทั้งรู้จักวิเคราะห์ความเชื่อถือของข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมาอีกด้วย

4) ความสามารถในการจัดระบบการสื่อสารให้ได้ผล (Effective Communication) เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้ทั่วถึงทุกระดับขององค์กร หน่วยงาน/สถานศึกษา ผู้บริหาร การศึกษามีอาชีพต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยี สารสนเทศ (It) เป็นอย่างดี

5) ความสามารถในการบริหารทรัพยากรบุคคล (Human Resources Management) ต้องสามารถวางแผนบุคคล สรรหา คัดเลือก กำหนดระบบงบประมาณ ความก้าวหน้าในอาชีพ การพัฒนาทรัพยากรบุคคล เพื่อให้ทราบแนวคิด ทิศนคติต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น และนำมาเป็นข้อมูล ในการบริหารทรัพยากรบุคคล

6) มีคุณธรรมและจริยธรรมในการบริหาร สามารถที่จะเป็นแบบอย่างที่ดี ในการประพฤติปฏิบัติเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาใช้เป็นแบบอย่าง ไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่การงาน แสวงหา ผลประโยชน์ ให้ตนเองไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม เช่นเดียวกับ ฌีล อรัญเวศ (2544) ได้ให้ ทรรศนะนักบริหารมีอาชีพว่าควรมีลักษณะ ดังนี้

6.1) กล้าตัดสินใจ การตัดสินใจเป็นคุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งของนักบริหารนักบริหารมืออาชีพ ต้องมีข้อมูลที่เพียงพอในการตัดสินใจหรือวินิจฉัยสั่งการ เป็นคนที่สุขุมรอบคอบ มีเหตุมีผลในการตัดสินใจ

6.2) ใฝ่ต่อข้อมูล นักบริหารมืออาชีพ จำเป็นต้องเป็นคนที่ทันสมัย ใฝ่ต่อข้อมูลหรือการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ฉะนั้นจำเป็นต้องเป็นผู้ที่ติดตามข่าวสารต่าง ๆ อยู่เสมอ

6.3) เพิ่มพูนวิสัยทัศน์ นักบริหารมืออาชีพจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์อันกว้างไกล สามารถมองเห็นภาพ ในอนาคตและแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างดี

6.4) ซื่อสัตย์และสร้างสรรค์ผลงาน คือ จะต้องเป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีการสร้างสรรค์ ผลงาน ให้ปรากฏต่อสายตาเพื่อนร่วมงานอยู่เสมอ

6.5) ประสานสืบทิศ นักบริหารมืออาชีพจำเป็นต้องเป็นบุคคลที่สามารถประสานงานกับหน่วยงาน หรือบุคคลต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี สามารถไกล่เกลี่ยข้อกรณีพิพาทได้ และสามารถขจัดปัดเป่าปัญหาต่าง ๆ ในหน่วยงานได้

6.6) คิดสร้างสรรค์วิธีการทำงานใหม่ ๆ จะต้องคิดหาวิธีการทำงานแบบใหม่ ๆ อยู่เสมอ

6.7) จูงใจเพื่อร่วมงาน จำเป็นต้องมีบุคคลที่สามารถโน้มน้าวหรือจูงใจเพื่อนร่วมงาน ให้เกิดความกระตือรือร้น ในการทำงาน และมีความรับผิดชอบต่องานสูง ประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส ยุติธรรม รู้จักให้การชมเชย ให้รางวัลหรือบำเหน็จ ความชอบ

6.8) ทนทานต่อปัญหาและอุปสรรค จะต้องมีความอดทนอดกลั้นต่อปัญหาอุปสรรคที่กำลังเผชิญ และพร้อมที่จะต่อสู้เพื่อการแก้ไขปัญหาให้เป็นที่ไปด้วยความเรียบร้อยอย่างสันติสุขไม่หนีปัญหาและไม่หมกหมมไว้

6.9) รู้จักยืดหยุ่นตามเหตุการณ์ นักบริหารมืออาชีพจะต้องรู้จักยืดหยุ่น และอ่อนตัวตามเหตุการณ์นั้น ๆ ไม่ตึงเกินไปหรือไม่หย่อนเกินไป บางครั้งก็ต้องดำเนินการในสายกลาง แต่ในบางครั้งก็ต้องมี ความเด็ดขาด

6.10) บริหารงานแบบมีส่วนร่วม จะต้องบริหารงานแบบให้ทีมงานมีส่วนร่วมคิดร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ และร่วมรับผิดชอบ

สมบัติ บุญประเคน (2544) ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคปฏิรูปการศึกษาไว้ว่า แบบผู้บริหารในยุคปฏิรูปการศึกษาจะต้อง ประกอบด้วย 6 สรูป ได้ดังนี้

1) ปฏิรูป การทำงานของผู้บริหารแบบนี้จะเป็นนักคิด นักพัฒนา ปรับเปลี่ยนหน่วยงาน และพัฒนางานตลอดเวลา การดำเนินงานต้องทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกได้ ผู้ใต้บังคับบัญชา จะต้องกระตือรือร้นในการทำงานอยู่เสมอ

2) ประชาธิปไตย เป็นการบริหารงานที่ผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้บังคับบัญชาจะต้องพบกันครึ่งทาง หาแนวทางที่พึงประสงค์ให้ได้ ผู้บริหารจะต้องตัดสินใจปัญหาที่ไม่มีทางออกให้ได้ ผู้บริหารจะต้องมีบุคลิกภาพ และการทำงานเป็นประชาธิปไตย จึงจะเป็นที่ยอมรับของผู้ร่วมงาน

3) ประสาน เป็นลักษณะของผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพมาก ทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี การทำงานจะคำนึงถึงผลสำเร็จของงานเป็นสำคัญ รู้จักใช้ความสามารถ ของผู้ใต้บังคับบัญชา ให้เป็น

ประโยชน์มากที่สุด มีความสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชาดีมาก ให้เกียรติปูนบำเหน็จรางวัล และยกย่องอย่างสมศักดิ์ศรี ไม่แย่งเอาผลงานของผู้ใต้บังคับบัญชา

4) ประนีประนอม บุคลิกลักษณะของผู้บริหารแบบนี้ จะพยายามไม่ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความขัดแย้ง ในหน่วยงาน จะอะลุ่มอล่วยตลอดเวลา สิ่งใดที่พอยอมได้ก็จะยอม ไม่ติดใจกับปัญหา

5) ประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารลักษณะนี้จะมีบุคลิกที่ว่าจะทำอะไร จะพูดที่ไหนจะเป็นเรื่องสำคัญทุกเรื่อง มีความสามารถในการโน้มน้าวใจสูง มีมนุษยสัมพันธ์ดี การทำงานจะสนับสนุนให้ทุกคนทำรายงาน และ นำรายงานมาประชาสัมพันธ์

6) ประชาสงเคราะห์ ผู้บริหารลักษณะนี้จะให้ความช่วยเหลือผู้ร่วมงานทุกเรื่อง เป็นห่วงเป็นใยตลอดเวลา จะประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อขอความช่วยเหลือผู้ร่วมงาน การพัฒนาบุคลากรจะพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้ทุกคนมีความก้าวหน้าในอาชีพ และครอบครัวอยู่เสมอ มีการให้อภัยเพื่อนร่วมงาน ไม่มีการตักเตือนอย่างรุนแรง ผู้ร่วมงานจะมีความสุขมากในการทำงาน เป็นกัลยาณมิตรกับทุกคน

จากที่กล่าวมาเบื้องต้นนั้น สอดคล้องกับผลการวิจัยบางชิ้นงานที่สรุปและจำแนกถึงคุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลสำเร็จต่อการบริหารการศึกษาอย่างมีอาชีพ สามารถจำแนกได้เป็น 10 ประการ ได้แก่ (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2543)

1) มีความพร้อมทางด้านข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ (Command of Basic Facts) ต้องรู้ความเคลื่อนไหว ที่เกิดขึ้นทั้งภายในและนอกองค์กร โดยมีข้อมูลและสารสนเทศ ช่วยในการดำเนินการ และบริหารงาน ให้บังเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2) มีความรู้ทางวิชาชีพ (Relevant Professional Knowledge) เป็นความรู้ที่รวมถึงความรู้ทางเทคนิค เช่น เทคโนโลยีสารสนเทศ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ทางการบริหาร เช่น หลักการทฤษฎีการบริหาร การวางแผน การจัดองค์กร หลักสูตร การสอน การวัดผลประเมินผลเหล่านี้ เป็นต้น

3) มีความรู้เท่าทันในสถานการณ์ (Continuing Sensitivity to Events) สามารถปรับตัวและสนอง ได้ฉับไวและต่อเนื่องกับสถานการณ์รอบด้าน และดำเนินบทบาทได้อย่างเหมาะสมรวดเร็ว และเข้าใจความรู้สึกของคนรอบข้าง

4) มีทักษะในการเข้าสังคม (Social Skills and Abilities) โดยการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ เช่น การสื่อสาร การกระจายอำนาจ การเจรจาต่อรอง การมอบหมายงาน การสมาคม การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ให้เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกองค์กร

5) มีทักษะในการวิเคราะห์ปัญหา แก้ปัญหา และการตัดสินใจ (Analytical, Problem Solving, Decision Making Skills) อาศัยหลักตรรกศาสตร์ การใช้เหตุผลและ วิจารณ์ญาณเข้าช่วย เพื่อรักษาความสมดุล ให้เกิดขึ้นทุก ๆ ด้านในองค์กร

6) การควบคุมอารมณ์ (Emotion Resilience) ผู้บริหารต้องมีจิตใจที่เข้มแข็ง มั่นคงในอารมณ์ ไม่หวั่นไหวง่าย จะต้องรู้จักควบคุมอารมณ์ ความรู้สึกมีจิตระลึกละเมอ และแสดงออกได้อย่างเหมาะสม

7) มีพฤติกรรมกล้าเสี่ยง (Pro Activity Inclination to Respond Purposefully to Events) ผู้บริหารการศึกษา มีอาชีพต้องมองงานได้อย่างทะลุปรุโปร่ง รู้ระบบการทำงานอย่างดี รู้ภารกิจหน้าที่ความรับผิดชอบ ทั้งตนเองและสมาชิกในองค์กร และรู้รับผิดชอบอย่างสม่ำเสมอ คำนึงถึงผลประโยชน์ระยะยาว และเป้าหมายโดยรวม

8) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Creativity) ริเริ่มโครงการใหม่ ๆ และทำให้สำเร็จ เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นวิธีการที่เกิดการยอมรับว่าเป็นแนวคิดที่ดีที่มีความละเอียดรอบคอบ และยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม

9) มีความรู้สึกละเอียดอ่อนต่อผู้อื่น (Mental Agility) เกี่ยวข้องกับระดับสติปัญญา สามารถค้นหาทางเลือก ได้หลากหลายเพื่อการแก้ไขปัญหา รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ให้เกียรติและสนใจในความรู้สึก ของคนอื่น

10) มีความรู้และฝึกฝนการเรียนรู้ (Balanced Learning Habits and Skills) ต้องรู้ว่าจะต้องรู้อะไร และต้องรู้ให้จริง ต้องคิดเป็นคิดได้ และสามารถบูรณาการความรู้ได้ ประยุกต์ ใช้ได้ สามารถสร้างทฤษฎีหรือกฎเกณฑ์ ได้จากการปฏิบัติงาน สามารถพัฒนางานวิชาการ และรูปแบบวิธีการจากทฤษฎีได้

2.5 หน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน

ผู้บริหารสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ตามมาตรา 39 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ. ศ. 2542 ที่ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารจัดการไปยัง คณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ใน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการการบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2543)

2.5.1 การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารงาน หรือการดำเนินงานทุกชนิด ในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด โรงเรียน ในฐานะเป็นหน่วยปฏิบัติการที่มีหน้าที่และภารกิจโดยตรงในการจัดการศึกษา มีหน้าที่พัฒนานักเรียน ให้มีความรู้ความสามารถ นำไปใช้ในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขมีคุณค่า และมีศักดิ์ศรี โดยมีภาระหน้าที่ 17 อย่างด้วยกัน คือ

- 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
- 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ
- 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
- 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 6) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 9) การนิเทศการศึกษา
- 10) การแนะแนว

- 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
- 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ วังค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
 16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
 17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สรุปได้ว่าการบริหารงานวิชาการเป็นการดำเนินงานกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

2.5.2 การบริหารงานงบประมาณ หมายถึง การวางแผนการใช้ทรัพยากรให้บรรลุ วัตถุประสงค์ของแผนงานและโครงการที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามความต้องการของ หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายขอขบช่วยในการบริหารการเงินโรงเรียน มีภาระหน้าที่ 22 อย่าง ด้วยกัน คือ

- 1) การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ หรือ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี
- 2) การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง
- 3) การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
- 4) การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ
- 5) การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ
- 6) การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ
- 7) การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ
- 8) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
- 9) การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา
- 10) การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 11) การวางแผนพัสดุ
- 12) การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือ สิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี
- 13) การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ
- 14) การจัดหาพัสดุ
- 15) การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ
- 16) การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน
- 17) การเบิกเงินจากคลัง
- 18) การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน

- 19) การนำเงินส่งคลัง
- 20) การจัดทำบัญชีการเงิน
- 21) การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
- 22) การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

สรุปได้ว่า การบริหารงานงบประมาณ เป็นการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระ ในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน

2.5.3 การบริหารงานบุคคล หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารใช้ดำเนินงานด้านบุคลากร ตั้งแต่การสรรหา คัดเลือก และบรรจุบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมให้ปฏิบัติงานในองค์การ พร้อมทั้งการพัฒนา อารังรักษาให้สมาชิกที่ปฏิบัติงานในองค์การได้เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ มีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดีในการทำงาน และยังรวมไปถึงการแสวงหาวิธีการที่ทำให้สมาชิกในองค์การ ที่ต้องพ้นจากการทำงานด้วยเหตุทุพพลภาพ เกษียณอายุหรือเหตุอื่นใดในงาน ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีภาระหน้าที่ 20 อย่างด้วยกัน คือ

- 1) การวางแผนอัตรากำลัง
- 2) การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
- 4) การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 5) การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
- 6) การลาทุกประเภท
- 7) การประเมินผลการปฏิบัติงาน
- 8) การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
- 9) การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
- 10) การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
- 11) การอุทธรณ์และการร้องทุกข์
- 12) การออกจากราชการ
- 13) การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ
- 14) การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทาน

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

- 15) การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 16) การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ
- 17) การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
- 18) การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากร

ทางการศึกษา

- 19) การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต

20) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารงานบุคคลเป็นการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเป็นการทำงานที่เป็นกระบวนการตั้งแต่การวางแผนกำลังคน การสรรหาการคัดเลือกการบรรจุแต่งตั้งการบำรุงรักษาการพัฒนาบุคลากรการดำเนินการทางวินัยตลอดจนการให้พ้นจากราชการ

2.5.4 การบริหารงานทั่วไป หมายถึง การประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุน และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาในทุกรูปแบบ โดยมุ่งให้สถานศึกษามีการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีและระบบคอมพิวเตอร์อย่างเหมาะสม ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนในการจัดกิจกรรม มีภาระหน้าที่ 21 อย่างด้วยกัน คือ

- 1) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
- 2) การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
- 3) การวางแผนการบริหารงานการศึกษา
- 4) งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
- 5) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
- 6) การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
- 7) งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 8) การดำเนินงานธุรการ
- 9) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
- 10) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
- 11) การรับนักเรียน
- 12) การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา
- 13) การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย
- 14) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 15) การทัศนศึกษา
- 16) งานกิจการนักเรียน
- 17) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
- 18) การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร
หน่วยงานและ สถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
- 19) งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น (ท) การรายงานผลการ
ปฏิบัติงาน

20) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

21) แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

สรุปได้ว่า การบริหารงานทั่วไปเป็นภารกิจหนึ่งของโรงเรียนในการสนับสนุนส่งเสริมการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้บรรลุตามนโยบาย และมาตรฐานการศึกษาที่โรงเรียนกำหนดให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เช่น การดำเนินงานธุรการ การประชาสัมพันธ์ งานประสานราชการ การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร งานเทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดทำสำมะโนนักเรียน

การรับนักเรียน การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน การดูแลสถานที่และสภาพแวดล้อม งานบริการสาธารณะ งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ และบุคลากร การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา งานส่งเสริมงานกิจการนักเรียน การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงาน งานการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

2.6 บทบาทของผู้บริหาร

สุพล วังสินธ์ “การบริหารโรงเรียนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา” (วารสารวิชาการ, 2543) ได้กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหาร แบ่งออกเป็น 3 แบบ ได้แก่

2.6.1 บทบาทระหว่างบุคคล (Interpersonal Roles) ได้แก่ บทบาทจากหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ ได้แก่

- 1) หัวหน้า (Figurehead) มีบทบาทในการบังคับบุคคลเพื่อให้ทำหน้าที่ที่รับผิดชอบ
- 2) ผู้นำ (Leader) มีบทบาทในการกระตุ้น/เร้าผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาในด้านการทำงานหรือด้านอื่น ๆ
- 3) ผู้ติดต่อ (Liaison) มีบทบาทในการติดต่อกับองค์กรหรือหน่วยงานภายนอก เพื่อให้ได้ข้อมูลและบริการด้านการค้า

2.6.2 บทบาทด้านสารสนเทศ (Informational Roles) ได้แก่

- 1) ผู้ตรวจสอบ (Monitor) มีบทบาทในการค้นหาและรับข้อมูลมาใช้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจองค์กรและสภาพแวดล้อมภายนอก
- 2) ผู้เผยแพร่ (Disseminator) มีบทบาทในการส่งข้อมูลที่ได้รับจากภายนอก หรือจากหน่วยงานย่อย ให้กับสมาชิกขององค์กร
- 3) โฆษก (Spokesman) มีบทบาทในการส่งข้อมูลไปยังภายนอก ตามแผน หรือนโยบายขององค์กร

2.6.3 บทบาทด้านการตัดสินใจ (Decisional Roles) ได้แก่

- 1) ผู้จัดการ (Entrepreneur) มีบทบาทในการค้นหาการจัดการและสภาพแวดล้อมที่เป็นโอกาส และริเริ่มหรือแนะนำในด้านการควบคุมภายในองค์กร
- 2) ผู้จัดการสิ่งรบกวน (Disturbance Handler) มีบทบาทในการปรับการทำงานให้ไปในทางที่ถูก เมื่อองค์การเผชิญกับสิ่งรบกวนที่ไม่คาดคิดมาก่อน
- 3) ผู้จัดการสรรทรัพยากร (Resource Allocator) มีบทบาทในการจัดสรรทรัพยากรให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ตามแผนกลยุทธ์ที่วางไว้
- 4) ผู้เจรจา (Negotiator) มีบทบาทในการเป็นตัวแทนองค์กรในการติดต่อเจรจากับองค์กรอื่น ๆ

อุษณีย์ โพธิ์สุข (2543 อ้างถึงใน สมนึก สุขคอนกลอย, 2544) ได้กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้ คือ

- 1) วางนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด
- 2) วางแนวปฏิบัติที่ชัดเจนให้สอดคล้องกับนโยบายที่วางไว้

3) สร้างกลไกในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ครบวงจร อาทิ วิธีการจัดการเรียนการสอนของครู แนวทางการจัดหลักสูตรใหม่ ระบบการวัดและประเมินผล การจัดสภาพแวดล้อม การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

4) วางระบบมาตรฐานการจัดการศึกษา ทักษะพื้นฐานสำคัญที่นักเรียนต้องเรียนรู้ให้ได้มาตรฐานในระดับที่เป็นที่ยอมรับของระบบการศึกษา

5) วางระบบการตรวจสอบคุณภาพการเรียนรู้ที่ชัดเจนเกี่ยวกับคุณภาพการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ ทั้งสิ่งที่เป็นทักษะพื้นฐานสำคัญและสิ่งที่เป็นความต้องการทางการศึกษาของนักเรียน ทั้งจากภายนอกและภายในสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดลักษณะผู้บริหารว่ามีบทบาทในการบริหารและการจัดการศึกษา ดังนี้ (ธีระ รุญเจริญ, 2546)

1) การเป็นผู้นำทางวิชาการ โดยให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมและสนับสนุน การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหมวด 4 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และมีการวางแผน นโยบายและยุทธศาสตร์ เพื่อการปฏิรูปการเรียนของสถานศึกษาอย่างชัดเจน และสะดวกต่อการนำไปปฏิบัติ ให้คำปรึกษา แนะนำ และสร้างพลังความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษา

2) การบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยเน้นการมีส่วนร่วมทั้งครูและบุคลากรภายในโรงเรียน บุคคลและหน่วยงานภายนอกโรงเรียน ทั้งหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน อาทิ ครู บุคลากร พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ

3) การเป็นผู้อำนวยความสะดวก ทั้งทางด้านวิชาการ อาทิ การจัดสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือ ตำรา เกม เทคโนโลยีช่วยการเรียนการสอนและอุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนรู้ต่าง ๆ ตลอดจน การให้บริการและจัดสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ เช่น แหล่งเรียนรู้และฐานการเรียนรู้ที่ผู้เรียน แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และจัดบรรยากาศของโรงเรียนให้อบอุ่นเพื่อให้ผู้เรียนมีความรักที่จะเรียนรู้และ รู้จักแสวงหาความรู้

4) การประสานความสัมพันธ์ กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน เพื่อสร้างเครือข่ายผู้สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ ได้แก่ ทรัพยากรงบประมาณ ทรัพยากร บุคคล อาทิ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีความรู้และประสบการณ์พิเศษที่โรงเรียนต้องการให้มาช่วยพัฒนา โรงเรียน ทรัพยากรด้านการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆ เช่น อุปกรณ์การเรียนการสอน อุปกรณ์การกีฬา สื่อ เกม และเทคโนโลยีที่ทันสมัย

5) การส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยส่งเสริมให้ เข้ารับการฝึกอบรม เข้าร่วมประชุมสัมมนาและไปทัศนศึกษา เพื่อเพิ่มพูนความรู้และ ประสบการณ์ ให้ทันต่อสถานการณ์ความเจริญก้าวหน้าและความเปลี่ยนแปลงของโลก และเพื่อ สามารถนำมา ประยุกต์และปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น รวมทั้ง ส่งเสริมการพัฒนา บุคลากรในสถานศึกษา แห่งอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

6) การสร้างแรงจูงใจ โดยเป็นผู้มีทัศนคติในเชิงบวกกับผู้ร่วมงาน มีความยืดหยุ่น ในการทำงาน สร้างความเชื่อมั่น และเข้าใจในความต้องการของฝ่ายต่าง ๆ ให้ความสำคัญในความ

พยายามของทีมงาน และสร้างแรงจูงใจในการทำงานด้วยวิธีการต่างๆ อาทิ การแสดงความขอบคุณ การเผยแพร่ผลงานของทีมงาน และการยกย่องให้รางวัล

7) การประเมินผล โดยส่งเสริมการประเมินผลภายในสถานศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษาแห่งชาติ เพื่อรองรับการประเมินผลภายนอกมีการนำผลการประเมินผู้เรียนมาใช้กำหนด นโยบายของสถานศึกษา เพื่อให้เป็นกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและครบวงจร

8) การส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียน ของครูและทีมงาน รวมทั้งผู้บริหารอาจเข้ามามีส่วนร่วมในการทำวิจัยด้วย

9) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารของโรงเรียนให้ชุมชนและสาธารณชน ทราบโดยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันและสร้างการมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น

10) การส่งเสริมเทคโนโลยี เพื่อให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้าทั้งในและ ต่างประเทศ ให้สอดคล้องกับยุคสังคมแห่งการเรียนรู้

กรมวิชาการ คณะกรรมการการปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2543) ได้สรุปบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนไว้ ดังนี้

1) ผู้บริหารโรงเรียนทำหน้าที่เป็นผู้นำในการปฏิรูปการเรียนรู้
2) นำโรงเรียนไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้และสังคมแห่งปัญญา คือ ปรับเปลี่ยน แนวคิดในการบริหารจัดการเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ กำหนดแผนยุทธศาสตร์ ในการปฏิรูปการเรียนรู้ ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

3) จัดการเอื้ออำนวยความสะดวกให้ครูผู้สอนมีเสรีในการคิดพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ ทำการวิจัยในชั้นเรียน แลกเปลี่ยนการเรียนรู้กันระหว่างเพื่อนครู การทำงานเป็นทีม

4) พัฒนาผลการเรียนให้ได้มาตรฐานตามหลักสูตร

5) พัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีบรรยากาศเพื่อเอื้อต่อการเรียนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญช่วยเหลือคนในด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนอย่างต่อเนื่อง

วันทนา เมืองจันทร์ (2543) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาดีเด่นของ กระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงบทบาทเด่น ๆ 10 บทบาท ซึ่งเป็นบทบาท ที่ส่งผลต่อความสำเร็จทางการบริหารโรงเรียน วิทยาลัยมากที่สุด ได้แก่

1) บทบาทผู้บริหารในฐานะผู้นำ

2) บทบาทในการดำเนินการ

3) บทบาทในการปรับปรุงเสริมแต่งให้ก้าวหน้า

4) บทบาทในฐานะนักพูดที่มีศิลป์และนักฟังที่ดี

5) บทบาทในฐานะผู้เข้าสังคมได้ดี

6) บทบาทในการช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ร่วมงาน

7) บทบาทในการสร้างศรัทธา ค่านิยม

8) บทบาทในการริเริ่มสร้างสรรค์

9) บทบาทในการเป็นนักเปลี่ยนแปลงและพัฒนา

10) บทบาทในการกำหนดวิสัยทัศน์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544) กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหาร โดยจำแนกออกได้ 10 บทบาท คือ บทบาทระหว่างบุคคล

บทบาทที่ 1 หัวหน้างานหัวหน้าคณะ ได้รับการแต่งตั้งให้ทำงานประจำทั้งงาน ในด้านสังคมรับผิดชอบในการสร้างแรงจูงใจกระตุ้น

บทบาทที่ 2 ผู้นำ รับผิดชอบการแต่งตั้งฝึกอบรมและประสานงานทำหน้าที่ทั้งหมด ในการบริหารผู้ใต้บังคับบัญชา

บทบาทที่ 3 ผู้ประสานงาน รักษาเครือข่าย ที่พัฒนาขึ้นเองของทั้งบุคคลภายนอก และผู้ให้ข้อมูลเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสาร

บทบาทที่ 4 การเป็นผู้ติดตามข่าวสาร เสาะหาและรับฟังข่าวสารข้อมูลอย่าง กว้างขวางเพื่อพัฒนาความเข้าใจในสภาพแวดล้อมภายนอกองค์การและทำตัวเป็นศูนย์กลางข้อมูล เกี่ยวกับองค์การของตน

บทบาทที่ 5 การเป็นผู้ถ่ายทอดข่าวสาร ถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ทั้งที่ได้รับ จากภายนอกและภายในไปสู่คนในองค์การซึ่งอาจต้องกลั่นกรองก่อน

บทบาทที่ 6 การเป็นนักประชาสัมพันธ์ ถ่ายทอดข่าวสารขององค์การไปสู่บุคคล ภายนอก บทบาทที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

บทบาทที่ 7 การเป็นผู้ประกอบการ หาโอกาสและประเมินสภาพแวดล้อมภายใน องค์การเพื่อวิธีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงแก้ไขไปสู่สิ่งที่ดีกว่า

บทบาทที่ 8 การเป็นผู้แก้ไขปัญหา รับผิดชอบในการหาทางออกที่ดีที่สุดสำหรับ องค์การในการแก้ไขปัญหา

บทบาทที่ 9 การเป็นผู้จัดสรรทรัพยากรขององค์การ การตัดสินใจ ในการจัดสรร ทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์การ

บทบาทที่ 10 การเป็นนักเจรจาต่อรอง รับผิดชอบในการเป็นตัวแทนขององค์การ ในการเจรจาต่อรองต่าง ๆ

สรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาผู้นำในการปฏิรูปการเรียนรู้ เป็นผู้ นำบริหารจัดการทั้งศาสตร์และศิลป์ มีความเป็นผู้ถ่ายทอดได้อย่างชัดเจน มีความเป็นภาวะผู้นำ ทุกสถานการณ์

2.7 การทำวิจัยในชั้นเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่ 4 งาน เป็นสิ่งที่สำคัญในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารได้ เล็งถึงความสำคัญในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงานของครู ขอบข่าย การบริหารงานวิชาการ ครอบคลุมงานพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนรู้ การวิจัยในชั้นเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อวัตกรรมการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น รวมถึง การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

เห็นได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน การวิจัย การประกันคุณภาพ เพื่อพัฒนาบุคลากรทางการศึกษานำผลการวิจัยไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานในการจัดการศึกษา ซึ่งการวิจัยจะมีส่วนร่วมในการหาจุดที่เป็นปัญหา หรือจุดที่ต้องการพัฒนาให้ระบบการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพและบรรลุตามมาตรฐานของหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพราะถือว่าการวิจัยเป็นเครื่องมือที่ดีที่สุดในปัจจุบันที่สามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาพัฒนาคุณภาพการศึกษาเช่นเดียวกับนานาชาติในระดับสากล

การวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Action Research) หมายถึงการสืบสอบเชิงธรรมชาติ (Natural Inquiry) จากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอนการเรียนรู้หรือพฤติกรรมผู้เรียน โดยที่ครูเป็นผู้วิจัยในสิ่งที่ครูปฏิบัติอยู่มีผู้เรียนผู้บริหารหรือครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการวิจัยด้วย

สุวิมล ว่องวานิช (2543) ได้ให้ความหมายการวิจัยในชั้นเรียนไว้ว่า เป็นการวิจัยที่ทำโดยครูผู้สอนในห้องเรียนเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน และนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน เป็นการวิจัยอย่างรวดเร็ว นำผลไปใช้ทันทีและสะท้อนข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน (2546) ได้ให้ความหมายว่า การวิจัยในชั้นเรียน คือ การวิจัยที่ทำโดยครู ของครูเพื่อครูและสำหรับครู เป็นการวิจัยที่ครูผู้ซึ่งต้องตั้งปัญหาในการเรียนการสอนออกมาและครูผู้ซึ่งต้องแสวงหาข้อมูลเพื่อมาแก้ปัญหาดังกล่าวด้วยกระบวนการที่เชื่อถือได้ ผลวิจัยคือคำตอบที่ครูอีกนั้นและจะเป็นผู้นำไปใช้แก้ปัญหาของตน

ชาติรี สำราญ (2544) ได้ให้ความหมาย การวิจัยในชั้นเรียน คือ การทดลองยุทธวิธีใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาของครู ซึ่งคิดค้นเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนตามปกติ แต่หวังให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ทั้งครูและเด็กมากที่สุด

กาญจนา วัฒนาย (2544) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การทำงานของครู เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการวิจัยเพื่อนำผลการวิจัยไปพัฒนาการเรียนการสอนและเป็นการวิจัยควบคู่ไปกับการเรียนการสอน คือ สอนไปวิจัยไปแล้วนำผลการวิจัยไปใช้แก้ปัญหาในชั้นเรียนและทำการเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่น

บัญชา แสนทวี (2545) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การวิจัยที่ครูทำเพื่อมุ่งแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ตลอดจนนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน โดยมีกระบวนการวางแผน ปฏิบัติตามแผน สังเกตผลที่เกิดขึ้น และสะท้อนความคิด ใช้เวลาการทำวิจัยไม่มากนัก

พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ และคนอื่น ๆ (2542) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ค้นคว้าเพื่อสร้างความรู้ใหม่และสิ่งประดิษฐ์ใหม่ทางการศึกษา เช่น วิธีสอน เทคนิค การสอน รูปแบบการสอนใหม่ หลักการสอนใหม่ ทฤษฎีการศึกษาใหม่ ส่วนสิ่งประดิษฐ์ใหม่ทางการศึกษาคือการเรียนการสอน เช่น ชุดการสอน แบบฝึก แบบฝึกหัด โปรแกรมการเรียนความรู้ และสิ่งประดิษฐ์ใหม่ที่ได้จากการวิจัย ผ่านการตรวจสอบอย่างเป็นระบบ

วรรณวิไล พันธุ์สิตา (2544) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนหมายถึง กระบวนการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบอย่างมีระบบ มีแบบแผน มีจุดหมายที่แน่นอน การวิจัยในชั้นเรียนเป็นกระบวนการที่ครูศึกษาค้นคว้าเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนที่ตนรับผิดชอบ

นพดล เจนอักษร (2544) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนคือการวิจัยประเภทหนึ่งที่ครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการควบคู่ไปกับการเรียนการสอนปกติในชั้น ทั้งนี้ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว นำผลที่ได้ไปพัฒนาการเรียนการสอน หรือใช้ในการแก้ปัญหาการสอนของตน รวมทั้งเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่นต่อไป

อุทุมพร จามรมาน (2545) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน คือการแก้ปัญหาให้นักเรียนบางคน บางเรื่อง เพื่อพัฒนา(ปรับปรุงนักเรียนอ่อน เสริมนักเรียนเก่ง) นักเรียนคนนั้น กลุ่มนั้นเพื่อจะได้เรียนทันเพื่อนกลุ่มใหญ่ หรือได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพของเขา

สุภาภรณ์ มั่นเกตุวิทย์ (2544) ได้ให้ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research) เป็นการวิจัยที่ดำเนินการโดยครูผู้สอน เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนการสอน มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน โดยใช้นวัตกรรมที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและมีความสัมพันธ์อย่างเป็นจริงกับปัญหา

ชัยพจน์ รังงาม (2547) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การวิจัยในชั้นเรียน คือ การพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียน ซึ่งจากการสำรวจ พบว่า สาเหตุของปัญหาการเรียนการสอนมาจากนักเรียน วิธีการสอน สื่อการสอน และสภาพแวดล้อม การวิจัยในชั้นเรียนจึงเป็นวิธีหนึ่งที่ครูสามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2524) ได้ให้ความหมายของการวิจัยไว้ว่า การวิจัยเป็นกระบวนการพิจารณาโดยการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับปัญหานั้น เพื่อตีความและหาข้อสรุปในปัญหานั้นอย่างมีระบบ

สุวิมล ว่องวานิช (2547) ได้ให้ความหมายไว้ว่า วิจัยในชั้นเรียน คือ การวิจัยที่ทำโดยครูผู้สอนในชั้นเรียน เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน และนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน หรือส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้อันให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน เป็นการวิจัยที่ต้องทำอย่างรวดเร็ว นำผลไปใช้ทันที และสะท้อนข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันของตนเองให้ทั้งตนเองและกลุ่มเพื่อนร่วมงานในสถานศึกษาได้มีโอกาสวิพากษ์ อภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในแนวทางที่ได้ปฏิบัติและผลที่เกิดขึ้นเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อันทั้งของครูและผู้เรียน

จากความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนดังกล่าว สรุปได้ว่า การวิจัยในชั้นเรียน คือ การศึกษาอย่างมีระบบเกี่ยวกับการแก้ปัญหาในชั้นเรียน ที่ทำโดยครูผู้สอน โดยมีกระบวนการและขั้นตอนที่น่าเชื่อถือได้ เป็นกิจกรรมปกติในการจัดการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงหรือพัฒนาแก้ปัญหาการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2.8 ความสำคัญของวิจัยในชั้นเรียน

ผลจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 24 (5) กล่าวว่า “ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอนและอำนวยความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ” และ

มาตรา 30 กล่าวว่า “ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา”

สุวิมล ว่องวานิช (2546) ได้กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของการวิจัย เป็นภารกิจและเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้จัดการศึกษา (ผู้ให้บริการ) ที่ต้องศึกษาวิจัยเพื่อให้ได้นวัตกรรมใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาการศึกษาที่มีคุณภาพให้กับผู้รับบริการ (ผู้เรียน) และเป็นกิจกรรมที่พึงกระทำ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการประกันคุณภาพการศึกษา

ประกอบ มณีโรจน์ (2544) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญ ดังนี้ 1) ช่วยให้ครูได้พัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ 2) ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพสูงขึ้น 3) ช่วยให้วงวิชาการของการเรียนการสอนก้าวหน้า มีนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น ส่งผลต่อเนื่องต่อการจัดการเรียนการสอนของครู 4) ช่วยให้วงการวิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงมากขึ้น เป็นที่ยอมรับของสังคมทั่วไป 5) ช่วยพัฒนาครูและวิชาชีพครูไปพร้อม ๆ กัน

น้อมศรี เคท (2544) สรุปความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน ได้ดังนี้ 1) ครูได้พัฒนาการเรียนการสอนถ้าครูพบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนแล้วทำการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องก็จะทำให้ปัญหานั้นหมดไปหรือลดน้อยลง นั่นก็คือ ครูจะปรับปรุงการเรียนการสอนอยู่ตลอดเวลา การจัดการเรียนการสอนจะมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้การเรียนรู้ของนักเรียนดีขึ้น 2) เกิดการเปลี่ยนแปลงที่มาจากตัวครูเอง เนื่องจากการทำวิจัยในชั้นเรียน เป็นการทำให้ครูเป็นของครูและเพื่อนครู ซึ่งทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีว่าการเปลี่ยนแปลงที่มาจากผู้บังคับบัญชา ผู้บริหารหรือหัวหน้า ซึ่งครูจะรู้สึกว่าคุณบังคับ 3) ครูได้พบความรู้และวิธีการใหม่ หรือนวัตกรรมการเรียนการสอนทำให้เกิดความภาคภูมิใจ นอกจากนั้นครูยังได้ศึกษาพฤติกรรมของเด็กอย่างใกล้ชิดได้ศึกษาพฤติกรรมและวิธีการทำงานของตนเองด้วย 4) ครูได้ทำวิจัยและได้ใช้ผลการวิจัยของตนเองในการปรับปรุงการเรียนการสอน เกิดการเรียนรู้และได้ความรู้ใหม่ เป็นการพัฒนาศาสตร์การสอน ทำให้ครูเป็นนักวิชาชีพมากขึ้น 5) การทำวิจัยในชั้นเรียน เป็นการปฏิบัติตามแนวการจัดการศึกษา ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวด 4 มาตรา 30 ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการประกันคุณภาพการศึกษา

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2543) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนที่มีต่อผู้ที่เกี่ยวข้องได้แก่

ความสำคัญต่อโรงเรียน การนำผลงานวิจัยในชั้นเรียนมาใช้แก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ช่วยทำให้โรงเรียนมีคุณภาพการจัดการศึกษาโดยภาพรวมดีขึ้น ตลอดจนการทำให้โรงเรียนมีชื่อเสียง และเป็นที่ยอมรับของประชาชน

ความสำคัญต่อครู การวิจัยในชั้นเรียน ให้ครูทราบผลการจัดการเรียนการสอนแล้วหาทางแก้ไขปัญหา และพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพตลอดจนการนำผลงานวิจัยเสนอเป็นผลงานเพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ

ความสำคัญต่อนักเรียน การวิจัยในชั้นเรียนช่วยให้ครูได้รู้ความจริงเกี่ยวกับการเรียนรู้หรือพฤติกรรมของนักเรียนเพื่อหาทางส่งเสริมและพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนให้ดีขึ้น

ความสำคัญต่อวิชาชีพ การทำวิจัยในชั้นเรียนช่วยขยายองค์ความรู้ (Body of knowledge) เทคนิคการสอน นวัตกรรมด้านการเรียนการสอนสำหรับครูเป็นการพัฒนาการทำงานของครูให้มีมาตรฐานยิ่งขึ้น

พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ (2544) กล่าวถึง ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนว่าการวิจัยใน ชั้นเรียนนั้นเกิดจากแนวคิดพื้นฐาน คือ การบูรณาการวิธีปฏิบัติงานกับการพัฒนาองค์ความรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติโดยมีความสำคัญ ดังนี้ 1) เป็นการพัฒนาหลักสูตร และการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนด้วยการวิจัย 2) เป็นการพัฒนาวิชาชีพครู การวิจัยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งที่จะส่งเสริมให้อาชีพของครูมีการพัฒนาและสนับสนุนให้เกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพของตน 3) เป็นการแสดงความก้าวหน้า ทางวิชาชีพครู ด้วยการเผยแพร่ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติ 4) เป็นการส่งเสริมสนับสนุนความก้าวหน้าของการวิจัย การวิจัยในชั้นเรียน นับว่าเป็นการวิจัยเบื้องต้น และจะมีการพัฒนาให้เกิดการวิจัยในระดับสูงต่อไป

สุวิมล ว่องวานิช (2542) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนไว้ว่า เป็นสิ่งที่ช่วยสะท้อนกลับผลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของตนเองที่เกิดขึ้น เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เพื่อร่วมงานมีส่วนร่วมในการวิพากษ์วิจารณ์การปฏิบัติงานและผลที่ได้รับ รวมถึงเป็นกระบวนการที่มีการดำเนินงานเป็นวงจรต่อเนื่อง และทำเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานและผลที่ได้จากการวิจัยนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน

นอกจากนั้น ความสำคัญการวิจัยในชั้นเรียน ยังสะท้อนให้เห็นถึงการเปิดโอกาสครูในการสร้างองค์ความรู้ ทักษะการทำวิจัย การประยุกต์ใช้ การตระหนักถึงเป็นทางเลือกที่เป็นไปได้ที่จะเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาให้ดีขึ้น ช่วยสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงหรือสะท้อนผลการทำงาน เป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติโดยตรงเนื่องจากช่วยพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ ช่วยให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และเกิดการเปลี่ยนแปลงผ่านกระบวนการวิจัยในที่ทำงาน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาโดยตรง เนื่องจากนำไปสู่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติและการแก้ปัญหาเป็นการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติในการวิจัย ทำให้กระบวนการวิจัยมีความเป็นประชาธิปไตย ทำให้ยอมรับความรู้ของผู้ปฏิบัติช่วยตรวจสอบวิธีการทำงานของครูที่มีประสิทธิผล ทำให้ครูเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง (Change Agent)

จากความสำคัญการวิจัยในชั้นเรียน สรุปได้ว่า การวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญต่อครู

การเรียนการสอน สามารถแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง ก็จะทำให้ปัญหานั้นหมดไปหรือลดน้อยลง ครูได้มีการพัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอนอยู่ตลอดเวลา การจัดการเรียนการสอนจะมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้การเรียนรู้ของนักเรียนดีขึ้น

การส่งเสริมการวิจัยทางการศึกษา

การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องจากการศึกษาเป็นรากฐานของความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่จะทำให้เกิดองค์ความรู้ นวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างยั่งยืนและเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ เน้นการพัฒนาคนเป็นศูนย์กลาง เพื่อเตรียมความพร้อมและสร้างภูมิคุ้มกันให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง โดยใช้การศึกษาเป็นตัวขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศชาติ

ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขปรับปรุง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 24 (5) ระบุให้ผู้สอนใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และมาตรา 30 ให้ส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา นอกจากนี้การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 ได้เน้นให้มีการพัฒนา 4 ด้าน คือ ให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษายุคใหม่ พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการยุคใหม่ โดยกำหนดแผนการส่งเสริมการวิจัยทางการศึกษาไว้อย่างชัดเจน โดยได้กำหนดนโยบายในการวิจัยและส่งเสริมการวิจัยเป็นกรอบแนวคิด และทิศทางการดำเนินงานวิจัย ไว้ ดังนี้ 1) ให้หน่วยงานในสังกัดดำเนินงานวิจัย และพัฒนานวัตกรรมการศึกษาที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ 2) ส่งเสริมการสร้างนักวิจัยใหม่และพัฒนาเครือข่ายวิจัย พี่เลี้ยงนักวิจัยแบบมีส่วนร่วมจากหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ และสามารถนำผลวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม 3) ส่งเสริมให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาดำเนินการศึกษาร่วมกันเพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามแนวการปฏิรูปการศึกษาให้สำเร็จ 4) สนับสนุนการศึกษาสภาพการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป และรูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ที่รองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต 5) ส่งเสริมให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศักยภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

2.9 การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน

การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน เป็นพฤติกรรมปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งได้มีนักวิชาการได้กล่าวไว้ ดังนี้

สุวิมล ว่องวานิช (2547) การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน มีดังนี้

2.9.1 การกำหนดนโยบายการวิจัย คือ การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย ทิศทางการส่งเสริมการวิจัย เพื่อให้หน่วยงานดำเนินงานวิจัย และพัฒนานวัตกรรมการศึกษาที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการแบบแผนของการปฏิบัติ ซึ่งจะเกี่ยวเนื่องกับเวลาที่ต้องใช้ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบกระบวนการ

2.9.2 การพัฒนาสมรรถนะการวิจัยให้กับบุคลากรการพัฒนาสมรรถนะการวิจัยให้กับบุคลากร คือ การให้บุคลากรจำต้องให้ความสนใจ และพัฒนาศักยภาพของตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการวิจัยผู้ บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อโรงเรียนอย่างมาก ต้องมีบทบาทเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนส่งเสริมพัฒนาสมรรถนะการวิจัยให้กับบุคลากร คือ

- 1) สร้างบรรยากาศการวิจัย โดยกำหนดการวิจัยในชั้นเรียนเป็นนโยบายสำคัญของโรงเรียน
- 2) จัดนิทรรศการและเผยแพร่งานวิจัยในชั้นเรียน
- 3) จัดให้มีหน่วยงานและคณะกรรมการวิจัยระดับโรงเรียน
- 4) จัดหาพี่เลี้ยงและจัดหาทุนสนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียน
- 5) จัดการฝึกอบรมสัมมนาเรื่องการวิจัยในชั้นเรียนแก่ครู
- 6) ส่งบุคลากรไปเข้าอบรมศึกษาดูงาน เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน
- 7) จัดทำงานวิจัยในชั้นเรียน หรือเข้าร่วมเป็นผู้วิจัยในโครงการวิจัยต่าง ๆ สรุปได้ว่า นโยบายและแผนการส่งเสริมงานวิจัยในชั้นเรียนเป็นกรอบแนวคิดและทิศทางการดำเนินงาน การบริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิจัยให้ประสบผลสำเร็จ

2.9.3 การสนับสนุนทรัพยากรการทำวิจัยการสนับสนุนทรัพยากรการทำวิจัย คือ การจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และเครื่องมือเครื่องใช้งบประมาณ ผู้บริหาร ควรจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ งบประมาณ ไว้ให้พร้อมสำหรับการบริการแก่ครู จัดระบบ การผลิต การยืม การเก็บรักษา การซ่อมแซมให้ทันสมัยอยู่เสมอ รวมทั้งสำรวจความต้องการการใช้ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ งบประมาณ สำหรับการจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดหาสถานที่สำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้งานวิจัย ศึกษาเอกสารงานที่เกี่ยวข้อง เชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านการวิจัยกับหน่วยงาน สถาบันต่าง ๆ ที่มีผลงานการวิจัย เพื่อใช้เป็นข้อมูล เบื้องต้นในการวางแผนดำเนินการต่อไป

2.9.4 การวางระบบการเผยแพร่ และการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยการวางระบบการเผยแพร่ และการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย ผู้บริหารและครู ต้องให้ความสำคัญกับการเผยแพร่ และการประชาสัมพันธ์ และนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ให้เกิดผลประโยชน์สูงสุด โดยเผยแพร่ ข้อมูล ข่าวสารของโรงเรียนให้ชุมชนและสาธารณชนทราบ โดยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อสร้างความเข้าใจ ซึ่งกันและกันและสร้างการมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น เช่น 1) จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านงานวิจัยในว นนิทรรศการของโรงเรียน จัดทำฐานข้อมูลการใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมและงานวิจัย 2) มีการสร้าง เครือข่ายเผยแพร่ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ไปยังผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก 3) มีระบบ และกลไกสนับสนุนความร่วมมือระหว่างครูผู้วิจัยกับองค์กรภายนอกสถาบันเพื่อนำผลงานไปใช้ ประโยชน์ 4) นำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นผลประโยชน์ให้เกิดกับนักเรียน ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

2.9.5 การจัดกิจกรรมการจัดการความรู้การจัดการความรู้การจัดการความรู้ คือ การจัดการ ความรู้เป็นกระบวนการอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับการประมวลผลข้อมูล สารสนเทศ ความคิด การกระทำ ตลอดจนประสบการณ์ของบุคคลเพื่อสร้างเป็นความรู้หรือนวัตกรรม และจัดเก็บ ในลักษณะของแหล่งข้อมูลที่บุคคลสามารถเข้าถึงได้ผ่านช่องทางต่าง ๆ ที่องค์การจัดเตรียมไว้ เพื่อนำ ความรู้ที่มีอยู่ไปใช้หรือประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งก่อให้เกิดการถ่ายโอนความรู้ ไปจนทั่วทั้ง องค์การอย่างสมดุล เป็นไปเพื่อเพิ่มความสามารถและพัฒนาองค์การอย่างยั่งยืน

2.9.6 การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายวิจัยการศึกษาการจัดการจัดกิจกรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายวิจัยการศึกษา เป็นจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้ านงานวิจัย สามารถดำเนินการบูรณาการได้ เช่น จัดกิจกรรมในวันนิทรรศการของโรงเรียน จัดทำ วารสารโรงเรียน จัดประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานวิจัยของโรงเรียน ประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ โรงเรียน จัดทำระบบฐานข้อมูลการใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมและงานวิจัย มีการสร้างเครือข่าย เผยแพร่ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ไปยังผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก มีระบบและกลไก สนับสนุนความร่วมมือระหว่างครูผู้วิจัยกับองค์กรภายนอกสถาบัน เพื่อนำผลงานไปใช้ ประโยชน์ และนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนา ปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นผลประโยชน์ให้เกิดกับนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ มากที่สุด

2.9.7 การวางระบบการให้แรงเสริมในการวิจัย การวางระบบการให้แรงเสริมในการวิจัยในการทำงานวิจัยในชั้นเรียน เป็นตัวแปรด้านจิตลักษณะและเป็นแรงจูงใจทางสังคมอย่างหนึ่งที่ถูกกล่าวถึงมากกว่าแรงจูงใจทางสังคมประเภทอื่น กล่าวคือ เมื่อบุคคลได้กระทำพฤติกรรมใดแล้วได้รับผลตอบแทนหรือได้รับความพึงพอใจ บุคคลก็จะแสดงพฤติกรรมนั้นซ้ำอีกหรือกระทำพฤติกรรมที่คล้ายกับพฤติกรรมเดิมนั้น แล้วพยายามที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จนั้นโดยเขาจะตั้งเป็นมาตรฐานการกระทำของเขาไว้ ถ้างานที่เขาคาดหวังไว้เกิดผลสำเร็จ กำลังใจจะเกิดขึ้นและจะคาดหวังความสำเร็จในครั้งต่อ ๆ ไปสูงยิ่งขึ้น แต่ถ้าบุคคลกระทำพฤติกรรมหรืองานนั้นแล้วไม่ประสบผลสำเร็จหรือไม่เกิดความพึงพอใจขึ้นบ่อยครั้ง การตั้งความคาดหวังก็จะลดต่ำลงอาจกลายเป็นคนที่ท้อถอยไม่สู้ และไม่ยากที่จะทำพฤติกรรมนั้นอีก ดังนั้น การวางระบบการให้แรงเสริมในการวิจัย ถือว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญที่ผู้บริหาร พึงกระทำและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรในสังกัด เช่น การยกย่อง เชิดชูเกียรติและให้รางวัลบุคลากรในสังกัดที่มีผลงานเด่นด้านการปฏิบัติงานโดยใช้กระบวนการวิจัย ให้รางวัลผลงานวิจัยดีเด่น ส่งเสริมให้ผู้มีผลงานวิจัยได้เสนอเพื่อขอให้มีและเลื่อนวิทยฐานะสูงขึ้น ส่งเสริมให้ใช้ผลงานวิจัยประกอบการพิจารณาความดี ความชอบของบุคลากรในหน่วยงานตามความเหมาะสม

สรุปได้ว่า ผู้บริหารการส่งเสริมการวิจัยของครูเรื่องความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน การให้ความสำคัญกับงานวิจัยในโรงเรียน การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน และการส่งเสริมในด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา

ธีระ รุณเจริญ (2546) กล่าวถึง การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

1) การสร้างบรรยากาศทางวิชาการ หมายถึง ด้วยการจัดให้มีนโยบายหรือข้อกำหนดเพื่อสนับสนุนการทำการวิจัยในชั้นเรียน การประชุมชี้แจงคณะครูเพื่อทราบนโยบาย วัตถุประสงค์ การให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนในการจัดหาเอกสาร ตำราและงานวิจัย การจัดให้มีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการวิจัยในชั้นเรียนการให้ครูมีส่วนร่วมในการเสนอแนะนโยบายในการบริหาร การวิจัยในชั้นเรียน การส่งเสริมให้ครูมีการทำการวิจัยหรือค้นคว้าหาความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ ในการทำการวิจัยในชั้นเรียน การนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ในการวางแผนการกำหนดนโยบายของโรงเรียน การจัดสภาพแวดล้อม ที่ส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน การชี้แนะให้ครูเกิดการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน โดยใช้การวิจัยในชั้นเรียนเป็นพื้นฐาน และการเปิดโอกาสให้ครูศึกษาหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

2) การจัดโครงสร้างของสถานศึกษา หมายถึง ด้วยการจัดโครงสร้างการบริหารของสถานศึกษาให้มีฝ่ายส่งเสริม ดูแล และนิเทศการทำการวิจัยในชั้นเรียนของครูให้เป็นไปตามเป้าหมาย เพื่อให้รับรู้ข้อบกพร่อง จุดเด่น จุดด้อยของครูในการทำการวิจัยในชั้นเรียนและพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนแก่ครู

3) การสนับสนุนด้านงบประมาณ หมายถึง ด้วยการจัดงบประมาณให้ทุกฝ่าย/งาน การจัดหางบประมาณจากองค์กรภายนอกสนับสนุนการให้ทุนอุดหนุนการวิจัยการพัฒนาบุคลากร และการเผยแพร่ผลการวิจัยอย่างทั่วถึง

4) การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร ด้วยการสนับสนุนให้มีการอบรมให้ความรู้ทางด้านการวิจัยแก่บุคลากรทางการศึกษาทุกระดับและสนับสนุนให้มีการทำการวิจัยและอำนวยความสะดวกให้สามารถทำการวิจัยได้อย่างหลากหลาย รวมทั้งการมีส่วนร่วมหรือเป็นที่ปรึกษาในการทำการวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน และการพัฒนาศักยภาพของตนเองในการทำการวิจัยในชั้นเรียน

5) การสร้างขวัญและกำลังใจ หมายถึง ด้วยการสร้างขวัญ กำลังใจ และสร้างความสุขในการทำงานให้กับบุคลากรในโรงเรียน จัดให้มีการให้รางวัล การยกย่อง ชมเชย และการพิจารณาความดีความชอบแก่ครูที่ทำการวิจัยในชั้นเรียน

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2546) กล่าวว่า การส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ หรือนำการวิจัยเข้าไปสู่สถานศึกษาผู้บริหารจำเป็นต้องอาศัยแรงจูงใจเป็นปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อให้การบริหารจัดการขององค์กรวิจัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่

1) ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การกระตุ้นและสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนจนบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

2) ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การให้เกียรติและยกย่องครูที่มีความรู้ ความสามารถในด้านการวิจัย ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำให้ครูเกิดกำลังใจและมีความภาคภูมิใจในผลการวิจัยของตนเอง รวมทั้งเผยแพร่ผลการวิจัยให้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย

3) ด้านการให้ความสำคัญกับงานวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การมองเห็นประโยชน์ของการวิจัยที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นการกระตุ้นครูให้แสวงหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอน

4) ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง พันธะผูกพันที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องปฏิบัติต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งผู้บริหารจะต้องเอาใจใส่ดูแล เพื่อให้ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนได้รับความช่วยเหลือทั้งด้านความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย

5) ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง บำเหน็จความชอบตามภาระหน้าที่ของครูที่เกิดจากการที่ครูได้ทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องบริหารงานบุคลากรในสถานศึกษาโดยใช้ผลการวิจัยในชั้นเรียนของครูเป็นเกณฑ์ส่วนหนึ่งเพื่อพิจารณาความดีความชอบหรือการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงานของครูให้สูงขึ้น

จากแนวคิดนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นการพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียน วิธีการสอน สื่อการสอน และสภาพแวดล้อม การวิจัยในชั้นเรียนจึงเป็นวิธีหนึ่งที่ครูสามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ ดังนั้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา ได้นำแนวคิดของศ.ดร.สุวิมล ว่องวานิช (2547) ไว้ 7 ด้าน ดังนี้

- 1) การกำหนดนโยบายการวิจัย
- 2) การพัฒนาสมรรถนะการวิจัยให้กับบุคลากร
- 3) การสนับสนุนทรัพยากรการทำวิจัย

- 4) การวางระบบการเผยแพร่และการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย
- 5) การจัดกิจกรรมการจัดการความรู้
- 6) การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายวิจัยการศึกษา
- 7) การวางระบบการให้แรงเสริมในการวิจัย

2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.10.1 งานวิจัยในประเทศ

เบญจพร ทองโอ (2550) ได้ทำการวิจัย บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลาพบว่า ทัศนะของครูและผู้บริหาร ที่มีต่อบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลาในสภาพรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.00 โดยผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครู และทัศนะครูและผู้บริหารที่ปฏิบัติงาน ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีทัศนะต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลาโดยภาพรวมและรายองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน

อุไรวรรณ ฉัตรสุภางค์ (2550) ได้ศึกษาบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ ผลวิจัย พบว่า

1) ครูที่มีการปฏิบัติงานในโรงเรียนเอกชนมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2) ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาบุคลากรและด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

3) ครูที่มีประสบการณ์สอนต่างกันมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จำนวน 5 ด้าน ส่วนด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนไม่แตกต่างกัน

4) ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกันมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 จำนวน 1 ด้าน คือ การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ส่วนด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

สมควร เหล่าประเสริฐ (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียน โดยรวมทุกด้าน และในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับการปฏิบัติจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ การให้

การยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน การให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน การส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานของผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน ในภาพรวมครูวิชาการโรงเรียนเห็นว่าครูวิชาการ มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนสูงกว่าผู้บริหาร (ครูวิชาการ = 3.82, ผู้บริหารโรงเรียน = 3.80) ถ้าพิจารณาเฉพาะด้าน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าบทบาทด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน และด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนสูงกว่าครูวิชาการ แต่ต่ำกว่าครูวิชาการโรงเรียนในด้านการให้การยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนและด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน

วัลภา ฤทธิปัญญา (2550) ได้วิจัย เรื่อง การทำวิจัยในชั้นเรียนของครูและกระบวนการบริหารของผู้บริหารเพื่อส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐานราม สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า สาเหตุที่ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพราะต้องการศึกษาข้อมูลของนักเรียนว่าพฤติกรรมมีความต้องการและมีปัญหาอย่างไร เพื่อให้วิธีการแก้ไขให้กับนักเรียนสาเหตุที่ครูไม่ทำวิจัยในชั้นเรียน เพราะไม่เข้าใจวิธีการทำวิจัยในชั้นเรียน ส่วนปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู คือ ยังขาดความรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิจัย ครูมีความต้องการความช่วยเหลือในด้านความรู้ในการทำวิจัยในชั้นเรียน สภาพปัจจุบันของงานวิจัย ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยแบบทดลองเชิงพัฒนา และทำวิจัยคนเดียว วิชาที่ทำวิจัยในชั้นเรียนมากที่สุด คือ ภาษาไทย การทำวิจัยในชั้นเรียนมากที่สุดในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เครื่องมือในการวิจัยที่ใ้้มาก คือ กิจกรรมการเรียน ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนในด้านนโยบาย และแผนปฏิบัติงานการนิเทศติดตามการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์ การจัดให้ครูเข้ารับการอบรมกระบวนการบริหารของผู้บริหาร เพื่อส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน คือ อำนวย และแรงจูงใจภาวะผู้นำ การตัดสินใจ การสื่อสาร และการเปลี่ยนแปลงองค์การ

พิชญ์ คนชื่อ (2551) ได้ศึกษา เรื่อง บทบาทการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดแสงสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดแสงสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนวัดแสงสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 41 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตรา ประมาณค่าวิเคราะห์ข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปหาร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า บทบาทการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดแสงสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการให้ความสำคัญกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของการทำวิจัยในชั้นเรียน ตามลำดับและอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน และด้านการให้การยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ตามลำดับ

มณฑา รักธรรม (2552) ได้ศึกษา เรื่อง บทบาทการส่งเสริมงานวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 325 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า บทบาทการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทการส่งเสริมมากที่สุด คือ ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน รองลงมาคือ ด้านการให้การยอมรับนับถือต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของการทำวิจัยในชั้นเรียน ส่วนด้านที่ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทน้อยที่สุดคือด้านการให้ความสำคัญกับการทำวิจัยในชั้นเรียน

วิโรจน์ พรหมมาศ (2553) ได้ศึกษา เรื่อง บทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทในการส่งเสริมการวิจัย ในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ตามตัวแปรวุฒิการศึกษา และขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราชเขต 4 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 119 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 71 ข้อ การวิเคราะห์ข้อมูลกระทำโดยหาร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบ สมมติฐานโดยใช้ค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยค่าเอฟ (F-test) ผลการวิจัย พบว่า ระดับบทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 4 โดยรวมและรายด้าน คือ ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการจัดหน่วยงานที่ส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการจัดบรรยากาศทางวิชาการที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานของครู ผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน และด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 4 ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 4 ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

สุทธิวงศ์ คำกล่อม (2553) ได้ศึกษา เรื่อง ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน มีผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำคัญและด้านการพัฒนาครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนด้านการสนับสนุน

และสนใจด้านการนิเทศภายใน ด้านการเผยแพร่ผลงานเพื่อสร้างขวัญกำลังใจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและผลการเปรียบเทียบบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลาง ขนาดเล็กกับขนาดใหญ่มีบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่ มีบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมให้เห็นความสำคัญ ด้านการนิเทศภายใน และด้านการพัฒนาครู ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลาง และขนาดเล็กกับขนาดใหญ่มีบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านการสนับสนุนและสนใจและด้านการเผยแพร่ผลงานเพื่อสร้างขวัญกำลังใจผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กขนาดใหญ่ มีบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน

ศิริวรรณ เสรมิวิฑูรย์ (2554) ได้ศึกษา เรื่อง บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนต่อการส่งเสริมการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน มัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนต่อการส่งเสริมการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านนโยบายและแผน ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่และครุภัณฑ์ และด้านเทคโนโลยี โดยจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จำนวน 154 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ F-test ผลการวิจัย พบว่า 1) ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป และสังกัดโรงเรียนขนาดใหญ่ 2) ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทต่อการส่งเสริมการดำเนินงานห้องสมุดโดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนตามตัวแปร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี มีบทบาท ต่อการส่งเสริมการดำเนินงานห้องสมุดมากกว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ มีบทบาทมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กและกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

รัชณี นาทสีทา (2556) ได้ศึกษา เรื่อง บทบาทการส่งเสริมงานวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 325 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิจัย พบว่า บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทการส่งเสริมมากที่สุด คือ ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน รองลงมาคือ ด้านการให้การยอมรับนับถือต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งงานของครู

ผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของการทำวิจัยในชั้นเรียน ส่วนด้านที่ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทน้อยที่สุด คือ ด้านการให้ความสำคัญกับการทำวิจัยในชั้นเรียน

2.10.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Minudin (2003) ได้ทำการศึกษางานวิจัย เรื่อง บทบาททางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในรัฐซาบาห์ มาเลเซีย พบว่า ส่วนใหญ่ผู้บริหารมีหน้าที่เป็นหลักในการประเมินผล โครงการของโรงเรียน สนับสนุนให้ผู้ร่วมงานมีการศึกษา และประสบการณ์เพิ่มขึ้น กำหนดวัตถุประสงค์ของโรงเรียนอย่างชัดเจน ควบคุมโครงการและกิจกรรมอื่น ๆ ทั้งหมดของโรงเรียน สอนในระดับชั้น รู้และเข้าใจข้อกฏบังคับในการเรียนรายวิชาต่าง ๆ

Robert R. Agthe (2007) ได้ทำการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารและครูในงานวิชาการผลการวิจัย พบว่า 1) ผู้บริหารและครูยอมรับว่างานปรับปรุงการเรียนการสอนต้องทำเป็นคณะ 2) ผู้บริหารทำหน้าที่บริหารงานอื่นมากเกินไป ควรให้ความสำคัญในการนิเทศการศึกษาให้มากขึ้น 3) ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นว่าโครงการสอนของอำเภอมีอิทธิพลต่อการใช้หลักสูตรของโรงเรียน 4) นวัตกรรมและเทคโนโลยี มีอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงบทบาทของผู้บริหารจากผู้สั่งการมาเป็นผู้ประสานการทำงานเป็นคณะมากขึ้น

McCarthy (2010) ได้ทำการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐนิวเจอร์ซีย์ (New Jersey) จากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา และครู ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มครูมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกับผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับบทบาทในการบริหารงานวิชาการ เรื่องการสังเกตการสอน การวัดและประเมินการศึกษา การจัดตั้งกรรมการบริหารด้านวิชาการ และความรับผิดชอบในการตัดสินใจของคณะกรรมการ นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีความเห็นตรงกันว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาท มีความรับผิดชอบและบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

Broom & Selznick (2010) ได้ทำการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบบทบาทที่รับรู้กับบทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานทั้งโดยภาพรวมรายด้านทั้ง 4 ด้าน และรายบทบาทหลักของแต่ละด้าน พบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าเฉลี่ยบทบาทที่รับรู้สูงกว่าบทบาทที่เป็นจริงทั้งโดยภาพรวมรายด้านทั้ง 4 ด้าน และรายบทบาทหลักของแต่ละด้านแสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษาไม่สามารถปฏิบัติตามบทบาทที่รับรู้ได้ทั้งหมด สอดคล้องกับแนวคิดเชิงทฤษฎีที่เสนอไว้ว่าบทบาทที่ทำจริง ๆ อาจแตกต่างกับบทบาทที่บุคคลรับรู้ก็ได้

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิจัยในชั้นเรียนให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทเกี่ยวกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน และการจัดการต่าง ๆ ให้ความสนใจและส่งเสริมปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัย เช่น การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถทำให้ผู้วิจัยเกิดความพึงพอใจในการทำวิจัยของครูให้มากที่สุด ซึ่ง ได้แก่ 1) การกำหนดนโยบายการวิจัย 2) การพัฒนาสมรรถนะการวิจัยให้กับบุคลากร 3) การสนับสนุนทรัพยากรการทำวิจัย 4) การวางระบบการเผยแพร่และการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย 5) การจัดกิจกรรมการจัดการความรู้ 6) การจัด

กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายวิจัยการศึกษา และ 7) การวางระบบการให้แรงเสริมในการวิจัย

GRAD VRU

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษา เรื่อง บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา จำนวน 14,128 คน โดยแบ่งตามขนาดโรงเรียน ดังนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 ณ วันที่ 10 มิ.ย. 2559)

- 1) โรงเรียนขนาดเล็ก 701 โรงเรียน (มีนักเรียนตั้งแต่ 120 คนลงมา)
- 2) โรงเรียนขนาดกลาง 584 โรงเรียน (มีนักเรียนตั้งแต่ 121-600 คน)
- 3) โรงเรียนขนาดใหญ่ 33 โรงเรียน (มีนักเรียนตั้งแต่ 601-1,500 คน)
- 4) โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 5 โรงเรียน (มีนักเรียนตั้งแต่ 1,500 คนขึ้นไป)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1992) และการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) ได้จำนวน 375 คน ดังรายละเอียดในตารางที่ 3.1 และตารางที่ 3.2

ชั้นที่ 1 สุ่มอำเภอจาก 32 อำเภอ ร้อยละ 50 ได้ 16 อำเภอ

ชั้นที่ 2 สุ่มโรงเรียนจาก 1,323 โรงเรียน ตามขนาด ทั้ง 7 เขต ร้อยละ 10 ได้ 132 โรงเรียน

ชั้นที่ 3 สุ่มตัวอย่างจากอำเภอและโรงเรียน ได้ 375 คน

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

โรงเรียน/ครู	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดเล็ก	7,410	197
ขนาดกลาง/ใหญ่/ใหญ่พิเศษ	6,718	178
ครู	14,128	375

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 ณ วันที่ 10 มิ.ย. 2559

3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ขนาดของโรงเรียน ประกอบด้วย 1) โรงเรียนขนาดเล็ก 2) โรงเรียนขนาดกลาง/โรงเรียนขนาดใหญ่/โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ และประสบการณ์ในการทำงาน

3.2.2 ตัวแปรตาม คือ บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน 7 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดนโยบายการวิจัย 2) การพัฒนาสมรรถนะการวิจัยให้กับบุคลากร 3) การสนับสนุนทรัพยากรการทำวิจัย 4) การวางระบบการเผยแพร่และ การใช้ประโยชน์จากงานวิจัย 5) การจัดกิจกรรมการจัดการความรู้ 6) การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายวิจัยการศึกษา และ 7) การวางระบบการให้แรงเสริมในการวิจัย

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบเกี่ยวกับขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเรื่องบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งสร้างตามแนวคิดของ สุวิมล ว่องวานิช (2547) เครื่องมือการวัด โดยมีระดับ 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

3.4 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 ศึกษาทฤษฎี และแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำมาสร้างและพัฒนาเป็นแบบสอบถามสำหรับใช้ในการศึกษา ครั้งนี้

3.4.2 ศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถามและกำหนดขอบเขตของเนื้อหาจะสร้างแบบสอบถามรวมทั้งสัดส่วนจำนวนข้อคำถามในแต่ละด้าน ซึ่งขอบเขตของการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน 7 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดนโยบายการวิจัย 2) การพัฒนาสมรรถนะการวิจัยให้กับบุคลากร 3) การสนับสนุนทรัพยากรการทำวิจัย 4) การวางระบบการเผยแพร่และการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย 5) การจัดกิจกรรมการจัดการความรู้ 6) การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายวิจัยการศึกษา และ 7) การวางระบบการให้แรงเสริมในการวิจัย

3.4.3 สร้างแบบสอบถามที่กำหนดในข้อ 2 แล้วนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ขอความเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขความถูกต้องเหมาะสม ให้ครอบคลุมตามกรอบของเนื้อหาและการใช้ภาษาแล้วนำมาปรับปรุงให้ถูกต้อง

3.4.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม เพื่อให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความเที่ยงตรง มากขึ้นโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (ยูทพรพงษ์ กัยวรรณ) แปลความหมายของคะแนน ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ

และเลือกข้อที่มีค่า IOC ค่าน้อยกว่า 0.5 นำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่าเท่ากับ 0.96

3.4.5 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) ครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1984) ได้ค่าเท่ากับ 0.98

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.5.1 ขอนหนังสือจากตัวจาก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลในโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.5.2 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกและขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ช่วยในการประมวลผล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับแบบสอบถามเรื่องบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งแต่ละข้อคำถามมีให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ

น้อยที่สุด แนวคิดของ เบส (Best, 1978 อ้างถึงใน อนุรักษ์ มีเพียร, 2551) ซึ่งแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

4.50-5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก

2.50-3.49 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย

1.00-1.49 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการทำงานโดยใช้ค่าที่ t-test Independent

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และการทดสอบสมมติฐานของการศึกษาคำวิจัย ดังนี้

3.7.1 สถิติพื้นฐาน

สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.7.2 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การวิเคราะห์สถิติค่าที่ t-test Independent

GRAD VRU

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษา เรื่อง บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏ ดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
%	แทน	อัตราร้อยละ
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
Sig.	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติในการวิจัยครั้ง
t	แทน	ค่าสถิติทดสอบสมมติฐานแบบอิสระ
*	หมายถึง	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
**	หมายถึง	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4.2 การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน		
โรงเรียนขนาดเล็ก	197	52.50
โรงเรียนขนาดกลาง/โรงเรียนขนาดใหญ่/ โรงเรียนใหญ่พิเศษ	178	47.50
รวม	375	100.00
ประสบการณ์ในการทำงาน		
ต่ำกว่า 14 ปี	212	56.50
14-27 ปี	163	43.50
รวม	375	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ครูส่วนใหญ่ทำงานในโรงเรียนขนาดเล็ก ร้อยละ 52.50 และมีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 14 ปี ร้อยละ 56.50

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ทั้ง 7 ด้าน ในภาพรวมและรายด้าน

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัย ในชั้นเรียน	n = 375		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. ด้านการกำหนดนโยบายการวิจัย	3.84	0.85	มาก
2. ด้านการพัฒนาสมรรถนะการวิจัยให้กับบุคลากร	3.63	0.97	มาก
3. ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการทำวิจัย	3.56	1.00	มาก
4. ด้านการวางระบบการเผยแพร่และการใช้ประโยชน์ จากงานวิจัย	3.62	0.95	มาก
5. ด้านการจัดกิจกรรมการจัดการความรู้	3.65	0.95	มาก
6. ด้านการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างเครือข่าย วิจัยการศึกษา	3.65	0.95	มาก
7. ด้านการวางระบบการให้แรงเสริมในการวิจัย	3.68	0.96	มาก
รวม	3.66	0.87	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.87) และเมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านการกำหนดนโยบายการวิจัย ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.85) รองลงมา คือ ด้านการวางระบบการให้แรงเสริมในการวิจัย ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.96) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการทำวิจัย ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 1.00)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการกำหนดนโยบายการวิจัย ในภาพรวมและรายข้อ

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัย ในชั้นเรียน ด้านการกำหนดนโยบายการวิจัย	n = 375		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. มีการประชุม วางแผน กำหนดนโยบาย	3.91	0.91	มาก
2. มีนโยบายชัดเจนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน	3.89	0.91	มาก
3. สนับสนุนให้มีการอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียน	3.80	0.95	มาก
4. ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการทำวิจัย ในชั้นเรียนของท่าน	3.76	0.95	มาก
5. มีการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาในการแก้ไขปัญหาและ พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน	3.83	0.99	มาก
รวม	3.84	0.85	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน การกำหนดนโยบายการวิจัย ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.85) และเมื่อพิจารณาตามรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการประชุม วางแผน กำหนดนโยบาย ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.91) รองลงมา มีนโยบายชัดเจนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.91) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยในชั้นเรียนของท่าน ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.95)

GRAD VRU

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการพัฒนาสมรรถนะการวิจัยให้กับบุคลากร ในภาพรวมและรายข้อ

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัย ในชั้นเรียน ด้านการพัฒนาสมรรถนะการวิจัยให้กับบุคลากร	n = 375		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. มีที่ปรึกษาในการทำวิจัยที่มีประสิทธิภาพคอยให้ คำแนะนำ	3.72	1.02	มาก
2. โรงเรียนขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญในการ ทำวิจัยในชั้นเรียน	3.62	1.07	มาก
3. ส่งเสริมให้ครูไปอบรม สัมมนา เกี่ยวกับการทำวิจัย ในชั้นเรียน	3.68	1.04	มาก
4. แต่งตั้งครูที่มีความรู้และประสบการณ์ในการ ทำวิจัยในชั้นเรียนมาเป็นพี่เลี้ยงให้	3.61	1.05	มาก
5. จัดนิทรรศการ และเผยแพร่ผลงานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเป็น แบบอย่างแก่เพื่อนครู	3.62	1.05	มาก
6. มีนโยบายในการทำวิจัยในชั้นเรียน	3.60	1.05	มาก
7. จัดทุนสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน	3.57	1.02	มาก
รวม	3.63	0.97	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการพัฒนาสมรรถนะการวิจัยให้กับบุคลากร ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.97) และเมื่อพิจารณาตามรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีที่ปรึกษาในการทำวิจัยที่มีประสิทธิภาพ คอยให้คำแนะนำ ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 1.02) รองลงมา ส่งเสริมให้ครูไปอบรม สัมมนา เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 1.04) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดทุนสนับสนุนการทำวิจัย ในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 1.02)

GRAD VRU

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการทำวิจัย ในภาพรวมและรายข้อ

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัย ในชั้นเรียน ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการทำวิจัย	n = 375		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. จัดหาหนังสือ ตำรา และเอกสารเพื่อให้ครูได้ ศึกษาค้นคว้าในการทำวิจัยในชั้นเรียน	3.56	1.05	มาก
2. จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เครื่องมือต่าง ๆ ที่อำนวยความสะดวกให้แก่ครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน	3.56	1.07	มาก
3. มีการสนับสนุนงบประมาณ ให้แก่ครู ในการทำวิจัยในชั้นเรียน	3.49	1.03	ปานกลาง
4. มีการจัดศึกษาดูงาน แหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ ที่เป็นประโยชน์ ต่อครูในการส่งเสริมการทำงานวิจัยใน ชั้นเรียน	3.59	1.07	มาก
5. จัดทำฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงหน่วยงานสถาบันต่าง ๆ ในการจัดทำวิจัยเพื่อใช้ในการวางแผนในการดำเนินการ ต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.58	1.04	มาก
รวม	3.56	1.00	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการทำวิจัย ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 1.00) และเมื่อพิจารณาตามรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดศึกษาดูงาน แหล่งเรียนรู้ ที่สำคัญที่เป็นประโยชน์ต่อครูในการส่งเสริมการทำงานวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 1.07) รองลงมา จัดทำฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงหน่วยงานสถาบันต่าง ๆ ในการจัดทำวิจัยเพื่อใช้ในการวางแผน ในการดำเนินการต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 1.04) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการสนับสนุนงบประมาณ ให้แก่ครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 1.03)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการวางระบบการเผยแพร่และการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยในภาพรวมและรายข้อ

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัย ในชั้นเรียน ด้านการวางระบบการเผยแพร่และ การใช้ประโยชน์จากงานวิจัย	n = 375		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. จัดนิทรรศการ และเผยแพร่งานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเป็นแบบอย่างแก่เพื่อนครู	3.55	1.03	มาก
2. มีการประชาสัมพันธ์ผลงานงานวิจัยในชั้นเรียนของครูให้ชุมชน หน่วยงานราชการอื่น ๆ ทราบ	3.63	1.02	มาก
3. มีการนำผลงานวิจัยในชั้นเรียนของครูไปปรับ ประยุกต์ใช้ ในการปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างจริงจัง	3.65	1.00	มาก
4. มีระบบและกลไกสนับสนุนความร่วมมือระหว่างครูผู้วิจัยกับองค์กรภายนอกสถาบันเพื่อนำผลงานไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.68	1.00	มาก
5. จัดให้มีการสร้างเครือข่ายผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ผลงานวิจัยดีเด่นไปยังผู้เกี่ยวข้องและภายในองค์กร	3.61	1.02	มาก
รวม	3.62	0.95	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนด้านการวางระบบการเผยแพร่และการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.95) และเมื่อพิจารณาตามรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีระบบและกลไกสนับสนุนความร่วมมือระหว่างครูผู้วิจัยกับองค์กรภายนอกสถาบันเพื่อนำผลงานไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 1.00) รองลงมา มีการนำผลงานวิจัยในชั้นเรียนของครูไปปรับประยุกต์ใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างจริงจัง ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 1.00) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดนิทรรศการ และเผยแพร่งานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเป็นแบบอย่างแก่เพื่อนครู ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 1.03)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการจัดกิจกรรมการจัดการความรู้ ในภาพรวมและรายข้อ

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการจัดกิจกรรมการจัดการความรู้	n = 375		
	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. จัดให้มีข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับงานวิจัยในชั้นเรียนไว้อย่างเป็นระบบ สามารถสืบค้นข้อมูลได้ง่าย	3.64	1.02	มาก
2. จัดกิจกรรมการจัดการความรู้จากผู้มีประสบการณ์มาแลกเปลี่ยนความรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้หรือนวัตกรรมต่อไป	3.64	1.01	มาก
3. แหล่งข้อมูลในการจัดเก็บ ง่ายสะดวกต่อการสืบค้น มีหลากหลายช่องทางในการเข้าถึงข้อมูล เช่น ฐานข้อมูล อินเทอร์เน็ต	3.69	.99	มาก
4. มีการนำองค์ความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ในการเรียนรู้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.70	1.02	มาก
5. มีระบบการถ่ายโอนความรู้ระหว่างงานภายในองค์กรอย่างทั่วถึงเพื่อเพิ่มความสามารถและพัฒนาองค์การอย่างยั่งยืน	3.59	1.00	มาก
รวม	3.65	0.95	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการจัดกิจกรรมการจัดการความรู้ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.95) และเมื่อพิจารณาตามรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการนำองค์ความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ในการเรียนรู้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 1.02) รองลงมา แหล่งข้อมูลในการจัดเก็บ ง่ายสะดวกต่อการสืบค้น มีหลากหลายช่องทางในการเข้าถึงข้อมูล เช่น ฐานข้อมูล อินเทอร์เน็ต ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.99) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีระบบการถ่ายโอนความรู้ระหว่างงานภายในองค์กรอย่างทั่วถึงเพื่อเพิ่มความสามารถและพัฒนาองค์การอย่างยั่งยืน ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 1.00)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายวิจัย การศึกษาในภาพรวมและรายข้อ

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัย ในชั้นเรียน ด้านการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้าง เครือข่ายวิจัยการศึกษา	n = 375		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. มีการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปประยุกต์ใช้ในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.61	0.99	มาก
2. มีการจัดทำวารสาร ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลงานวิจัย ของโรงเรียน	3.57	1.00	มาก
3. มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการทำวิจัยในชั้นเรียน การพัฒนาวัตกรรมการใช้แก้ปัญหาในการเรียนการสอน	3.67	1.00	มาก
4. มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์จากนวัตกรรม และงานวิจัย	3.67	1.05	มาก
5. มีระบบสนับสนุนความร่วมมือระหว่างครูผู้วิจัยกับองค์กร ภายในสถาบันเพื่อนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ เพื่อ ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	3.74	1.04	มาก
รวม	3.65	0.95	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายวิจัยการศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.95) และเมื่อพิจารณาตามรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีระบบสนับสนุนความร่วมมือระหว่างครูผู้วิจัยกับองค์กรภายในสถาบันเพื่อนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 1.04) รองลงมา มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการทำวิจัยในชั้นเรียน การพัฒนาวัตกรรมการใช้แก้ปัญหาในการเรียนการสอน และมีการจัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมและงานวิจัย ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 1.05) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการจัดทำวารสารประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลงานวิจัยของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 1.00)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการวางระบบการให้แรงเสริมในการวิจัย ในภาพรวมและรายข้อ

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัย ในชั้นเรียน ด้านการวางระบบการให้แรงเสริมในการวิจัย	n = 375		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. จัดทำระบบการและกลไกในการจัดทำวิจัย อย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้ทำวิจัยทราบถึงระบบ ขั้นตอนในการจัดทำวิจัยได้ อย่างถูกต้อง	3.72	1.01	มาก
2. ให้การยกย่อง เชิดชูเกียรติ ให้รางวัลกับครูที่มีผลงาน ด้านวิจัยดีเด่น	3.67	0.99	มาก
3. ส่งเสริมให้ครูที่มีผลงานวิจัยได้เสนอเพื่อขอให้มีและ เลื่อน วิทยฐานะสูงขึ้น	3.71	1.02	มาก
4. ส่งเสริมให้ครูที่มีผลงานวิจัย และจัดทำวิจัยในชั้นเรียนและ สามารถนำผลงานวิจัยไปปรับใช้ในการแก้ไข ปรับปรุง และ พัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นได้รับ การพิจารณาความดีความชอบในการปรับเลื่อนขั้นเงินเดือน ประจำปี	3.67	1.04	มาก
5. มีการสนับสนุนงบประมาณผลตอบแทน ในการทำวิจัย ในชั้นเรียน	3.62	1.06	มาก
รวม	3.68	0.96	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการวางระบบการให้แรงเสริมในการวิจัย ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.96) และเมื่อพิจารณาตามรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดทำระบบการและกลไกในการจัดทำวิจัยอย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้ทำวิจัยทราบถึงระบบ ขั้นตอนในการจัดทำวิจัยได้อย่างถูกต้อง ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 1.01) รองลงมา มีส่งเสริมให้ครูที่มีผลงานวิจัยได้เสนอเพื่อขอให้มีและเลื่อนวิทยฐานะสูงขึ้น ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 1.02) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการสนับสนุนงบประมาณผลตอบแทน ในการทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 1.06)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา จำแนกตามขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการทำงาน

ตารางที่ 4.10 บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา จำแนกตามขนาดโรงเรียน

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน	ขนาดโรงเรียน				t	Sig.
	โรงเรียน ขนาดเล็ก n = 197		โรงเรียนขนาดกลาง/ โรงเรียนขนาดใหญ่/ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ n = 178			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการกำหนดนโยบายการวิจัย	3.80	0.88	3.88	0.82	-0.94	0.34
2. ด้านการพัฒนาสมรรถนะการวิจัย ให้กับบุคลากร	3.56	1.00	3.72	0.94	-1.569	0.11
3. ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการทำวิจัย	3.44	1.06	3.69	0.91	-2.40*	0.01
4. ด้านการวางระบบการเผยแพร่และ การใช้ประโยชน์จากงานวิจัย	3.56	1.00	3.70	0.89	-1.44*	0.15
5. ด้านการจัดกิจกรรมการจัดการความรู้	3.56	1.00	3.76	0.89	-2.05*	0.04
6. ด้านการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยน เรียนรู้ การสร้างเครือข่ายวิจัย การศึกษา	3.55	1.00	3.77	0.89	-2.17*	0.03
7. ด้านการวางระบบการให้แรงเสริม ในการวิจัย	3.61	0.97	3.75	0.94	-1.44	0.14
รวม	3.58	0.90	3.75	0.84	-1.88	0.06

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.58, S.D. = 0.90) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการกำหนดนโยบายการวิจัย (\bar{X} = 3.80, S.D. = 0.88) รองลงมา คือ ด้านการวางระบบการให้แรงเสริมในการวิจัย (\bar{X} = 3.61, S.D. = 0.97) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการทำวิจัย (\bar{X} = 3.44, S.D. = 1.06)

ครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดกลาง/โรงเรียนขนาดใหญ่/โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.84) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการกำหนดนโยบายการวิจัย ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.82) รองลงมา คือ ด้านการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การสร้างเครือข่ายวิจัยการศึกษา ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.89) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการทำวิจัย ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.91)

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการทำวิจัย ด้านการวางระบบการเผยแพร่และการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย ด้านการจัดกิจกรรมการจัดการความรู้ และด้านการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายวิจัยการศึกษา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน โดยที่ครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดกลาง/โรงเรียนขนาดใหญ่/โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีค่าเฉลี่ยมากกว่าครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดเล็ก

ตารางที่ 4.11 บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน	ประสบการณ์ในการทำงาน				t	Sig.
	ต่ำกว่า 14 ปี n = 212		14-27 ปี n = 163			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการกำหนดนโยบายการวิจัย	3.96	0.81	3.68	0.88	3.24*	0.00
2. ด้านการพัฒนาสมรรถนะการวิจัย ให้กับบุคลากร	3.80	0.86	3.41	1.06	3.90*	0.00
3. ด้านการสนับสนุนทรัพยากร การทำวิจัย	3.71	0.90	3.36	1.08	3.35*	0.00
4. ด้านการวางระบบการเผยแพร่และการ ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย	3.77	0.88	3.44	1.01	3.34*	0.00
5. ด้านการจัดกิจกรรมการจัดการความรู้	3.76	0.90	3.51	1.00	2.54*	0.01
6. ด้านการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายวิจัยการศึกษา	3.77	0.91	3.50	0.98	2.79*	0.00
7. ด้านการวางระบบการให้แรงเสริมใน การทำวิจัย	3.80	0.90	3.53	1.02	2.72*	0.00
รวม	3.80	0.80	3.49	.94	3.40*	0.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ครูที่ประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 14 ปี มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.80) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการกำหนดนโยบายการวิจัย ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.81) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาสมรรถนะการวิจัยให้กับบุคลากร ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.86) และด้านการวางระบบการให้แรงเสริมในการวิจัย ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.90) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการทำวิจัย ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.90)

ครูที่ประสบการณ์ในการทำงาน 14-27 ปี มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.94) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการกำหนดนโยบายการวิจัย ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.88) รองลงมา คือ ด้านการวางระบบการให้แรงเสริมในการวิจัย ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 1.02) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการทำวิจัย ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 1.08)

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ครูที่ประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ 0.05 โดยที่ครูที่ประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 14 ปี มีค่าเฉลี่ยมากกว่าครูที่ประสบการณ์ ในการทำงาน 14-27 ปี

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่อง บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา ผู้วิจัยทำการสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา สรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ทั้ง 7 ด้าน ในภาพรวมและรายด้าน พบว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการกำหนดนโยบายการวิจัย รองลงมา คือ ด้านการวางระบบการให้แรงเสริมในการวิจัย และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการทำวิจัย

5.1.2 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา จำแนกตามขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า

1) ครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาด้าน พบว่า ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการทำวิจัย ด้านการวางระบบการเผยแพร่และการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย ด้านการจัดกิจกรรมการจัดการความรู้ และด้านการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายวิจัยการศึกษา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน โดยที่ครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดกลาง/โรงเรียนขนาดใหญ่/โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีค่าเฉลี่ยมากกว่าครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดเล็ก

2) ครูที่ประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยที่ครูที่ประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 14 ปี มีค่าเฉลี่ยมากกว่าครูที่ประสบการณ์ในการทำงาน 14-27 ปี

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 ผลการวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ทั้ง 7 ด้าน ในภาพรวมและรายด้าน พบว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนการกำหนดนโยบายการวิจัย การพัฒนาสมรรถนะการวิจัยให้กับบุคลากร การสนับสนุนทรัพยากรการทำวิจัย การวางระบบการเผยแพร่และการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย การจัดกิจกรรมการจัดการความรู้ การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายวิจัยการศึกษา รวมถึงการวางระบบการให้แรงเสริมในการวิจัย ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรวรรณ ฉัตรสุภางค์ (2550) ได้ศึกษาบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการผลวิจัย พบว่า ครูที่มีการปฏิบัติงานในโรงเรียนเอกชนมีความคิดเห็นว่าคุณสมบัติในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมควร เหล่าประเสริฐ (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียน โดยรวม ทุกด้าน และในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑา รักธรรม (2552) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทการส่งเสริมงานวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า บทบาทการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิวงศ์ คำกลม (2553) ได้ศึกษา เรื่อง ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน มีผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก และเมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการกำหนดนโยบายการวิจัย ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนให้การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเรื่องของการจัดระบบให้มีการประชุมวางแผน กำหนดนโยบาย รวมถึงการมีนโยบายชัดเจนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการทำวิจัย ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนมีการสนับสนุนงบประมาณ ให้แก่ครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนยังไม่เพียงพอในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน

5.2.2 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา จำแนกตามขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า

1) ครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดต่างกันไม่ส่งผลต่อบทบาทการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจพร ทองโอ (2550) ได้ทำการวิจัย บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูและผู้บริหารสังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดสงขลา พบว่า ผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า

ครู และทัศนะครูและผู้บริหารที่ปฏิบัติงาน ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีทัศนะต่อการส่งเสริมการวิจัย ในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลาโดยภาพรวมและ รายองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาด้าน พบว่า ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการทำวิจัย ด้านการวางระบบการเผยแพร่และการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย ด้านการจัดกิจกรรมการจัดการ ความรู้ และด้านการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายวิจัยการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการจัดศึกษา ดูงาน แหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ ที่เป็นประโยชน์ต่อครูในการส่งเสริมการทำงานวิจัยในชั้นเรียน การจัด กิจกรรมการจัดการความรู้ส่งผลต่อขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกัน ในเรื่องของมีการนำองค์ความรู้ ที่ได้จากประสบการณ์ใน การเรียนรู้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึง แหล่งข้อมูลในการจัดเก็บ ง่ายสะดวกต่อการสืบค้น มีหลากหลายช่องทางในการเข้าถึงข้อมูล เช่น ฐานข้อมูล อินเทอร์เน็ต ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยที่ครู ที่สังกัดโรงเรียนขนาดกลาง/โรงเรียนขนาดใหญ่/โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีค่าเฉลี่ยมากกว่า ครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดเล็ก

2) ครูที่ประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าครูที่ประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกันระหว่างประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 14 ปี กับ 14-27 ปี จะมีความคิดเห็นแตกต่างกันไป ตามประสบการณ์ในการทำงานความเชี่ยวชาญ มุมมอง ความตติในการวิเคราะห์แตกต่างกันไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรวรรณ ฉัตรสุภางค์ (2550) ได้ศึกษาบทบาทผู้บริหารโรงเรียน ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนจังหวัด สมุทรปราการผลวิจัย พบว่า ครูที่มีประสบการณ์สอนต่างกันมีความคิดเห็นว่าการบริหารบทบาท ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณาด้าน พบว่า ด้านการกำหนดนโยบายการวิจัย ด้านการพัฒนาสมรรถนะการวิจัยให้กับบุคลากร ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการทำวิจัย ด้านการวาง ระบบการเผยแพร่และการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย ด้านการจัดกิจกรรมการจัดการความรู้ ด้านการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายวิจัยการศึกษา และด้านการวางระบบการให้ แรงเสริมในการวิจัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้แสดงให้เห็นประสบการณ์ในการทำงานระหว่างต่ำกว่า 14 ปี และ 14-27 ปี ที่ต่างกันให้ ความคิดเห็นแตกต่างกันไปในเรื่องของการประชุม วางแผน กำหนดนโยบาย การมีที่ปรึกษาในการทำ วิจัยที่มีประสิทธิภาพคอยให้คำแนะนำ การส่งเสริมให้ครูไปอบรม สัมมนา เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน การจัดศึกษา ดูงาน แหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ ที่เป็นประโยชน์ต่อครูในการส่งเสริมการทำงานวิจัยในชั้นเรียน จัดทำฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงหน่วยงานสถาบันต่าง ๆ ในการจัดทำวิจัยเพื่อใช้ในการวางแผนใน การดำเนินการต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีระบบและกลไกสนับสนุนความร่วมมือระหว่างครูผู้วิจัย กับองค์กรภายนอกสถาบันเพื่อนำผลงานไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการนำผลงานวิจัย ในชั้นเรียนของครูไปปรับ ประยุกต์ใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างจริงจัง

และจัดทำระบบการและกลไกในการจัดทำวิจัย อย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้ทำวิจัยทราบถึงระบบ ขั้นตอน ในการจัดทำวิจัยได้อย่างถูกต้อง มีการส่งเสริมให้ครูที่มีผลงานวิจัยได้เสนอเพื่อขอให้มีและเลื่อน วิทยฐานะสูงขึ้น โดยที่ครูที่ประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 14 ปี มีค่าเฉลี่ยมากกว่า ครูที่ ประสบการณ์ในการทำงาน 14-27 ปี

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งนี้

จากผลการวิจัยบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา พบว่า

1) ด้านการกำหนดนโยบายการวิจัย พบว่า ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก ในการทำวิจัยในชั้นเรียนของท่าน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารส่งเสริมให้ความช่วยเหลือและ อำนวยความสะดวกในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อให้ผลงานวิจัยในชั้นเรียนมีคุณภาพในการส่งเสริม การเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2) ด้านการพัฒนาสมรรถนะการวิจัยให้กับบุคลากร พบว่า จัดทุนสนับสนุน การทำวิจัยในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นควรส่งเสริมสนับสนุนจัดหาทุนทั้งภายในและภายนอก ในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดทำผลงานวิจัย

3) ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการทำวิจัย พบว่า มีการสนับสนุนงบประมาณ ให้แก่ครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นสนับสนุนเงินงบประมาณในการจัดทำวิจัย ในชั้นเรียนให้กับครูผู้สอนอย่างเพียงพอเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดทำวิจัย ในชั้นเรียน

4) ด้านการวางระบบการเผยแพร่และการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย พบว่า จัดนิทรรศการ และเผยแพร่งานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเป็นแบบอย่างแก่เพื่อนครู มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ควรมีการส่งเสริม ให้ส่วนร่วม ให้ความสำคัญในการจัดนิทรรศการ รวมถึงการเผยแพร่งานวิจัย ในชั้นเรียนเพื่อให้ครูในโรงเรียนได้เห็นถึงความสำคัญจากการทำวิจัยในชั้นเรียนส่งเสริมต่อการเรียน การสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

5) ด้านการจัดกิจกรรมการจัดการความรู้ พบว่า มีระบบการถ่ายโอนความรู้ระหว่าง งานภายในองค์กรอย่างทั่วถึงเพื่อเพิ่มความสามารถและพัฒนาองค์การอย่างยั่งยืน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นควรมีสร้างเครือข่าย วางระบบการถ่ายโอนความรู้ระหว่างงานภายในองค์กรอย่างทั่วถึงเพื่อให้ ครูในโรงเรียนได้รับความรู้ในการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนแปลงเรียนรู้ในการจัดวิจัยในชั้นเรียน อย่างต่อเนื่อง

6) ด้านการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายวิจัยการศึกษา พบว่า มีการจัดทำวารสาร ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลงานวิจัยของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ควรให้การสนับสนุนในการส่งเสริมผลงานวิจัยในชั้นเรียนให้ครูในโรงเรียนได้ทราบข้อมูลข่าวสาร รวมถึงเผยแพร่ผลงานวิจัยของโรงเรียนให้กับหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องได้รับความรู้ ความเข้าใจ หลักวิธีในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนที่ถูกต้อง รวมถึงสามารถนำไปใช้เพื่อประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ในโรงเรียนต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

7) ด้านการวางระบบการให้แรงเสริมในการวิจัย พบว่า มีการสนับสนุนงบประมาณผลตอบแทน ในการทำวิจัยในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นควรสนับสนุนการจัดสรรงบประมาณผลตอบแทนในการทำวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม เป็นการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน รวมถึงการให้สวัสดิการแก่ครูในโรงเรียนในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นแรงเสริมได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เพื่อพัฒนาการบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2) ศึกษากระบวนการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ส่งผลต่อการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เพื่อได้แนวทางในการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

บรรณานุกรม

GRAD VRU

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2542). **กระบวนการเรียนรู้และยุทธศาสตร์การเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุปแมนเนจเม้นท์.
- กมล ภูประเสริฐ. (2544). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: ทิพย์ทัพบลิเคชั่น.
- กรมวิชาการ กองวิจัยทางการศึกษา. (2546). **การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กาญจนา วัฒนา. (2544). **การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา.
- ไกรเลิศ โพธิ์นอก. (2542). **แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2540). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540**. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). **แนวทางการกระจายอำนาจบริหาร และการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จารุพร เฟิงสกุล. (2545). **ความคาดหวังของผู้นำชุมชนต่อบทบาทนักพัฒนาในการสร้างเสริมความเข้มแข็งแก่ชุมชนพื้นที่การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อเผชิญปัญหาวิกฤตภาคใต้**. วิทยานิพนธ์พัฒนาชุมชนมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2542). **การบริหารทรัพยากรมนุษย์**. กรุงเทพฯ: เคแอนดพ็อค.
- ชาติรี สำราญ. (2544). **ครูรู้อย่างไรว่าเด็กเกิดการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: มุลนิธิสวดศรี-สฤขวงค์.
- ยพจน์ รักษาม. (2547). **การวิจัยในชั้นเรียน**. *ข่าวสารวิจัยการศึกษา*. 19(สิงหาคม- กันยายน 2547), 12-17.
- ณรงค์ เส็งประชา. (2541). **มนุษย์กับสังคม**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โอ.เอส. พรินติ้ง เฮาส์.
- ต้องจิตร โสมะภีร์. (2546). **บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสามัญศึกษาเขตการศึกษา 5**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พิมาน วังษ์ปัดรา . (2546). **การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: สิ่งพิมพ์ สกต.

- พยุงค์ศักดิ์ จันทร์สุรินทร์. (2541). การวิจัยในชั้นเรียน ทางเลือกใหม่ของการนิเทศการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพ. วารสารวิชาการ. (สิงหาคม 2541), 2-12.
- เพลินพิศ คงศักดิ์. (2546). บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัย ในโรงเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2545). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้: ปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ถวิล อรรถเวช. (2544). ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถาบันราชภัฏ.
- ธีระ รุญเจริญ. (2546). การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง.
- นพดล เจนอักษร. (2544). แก่นวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- บุรุษชัย จงกลนี้. (2525). การบริหารงานบริการและกิจการนักศึกษา. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บัญชา อึ้งสกุล. (2541). ยุทธศาสตร์การนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. วารสารวิชาการ. 1(1), 15.
- บัญชา อึ้งสกุล. (2539). บทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน. วารสารพัฒนาหลักสูตร. 15, 61-73.
- บัญชา แสนทวี. (2545). การวิจัยในชั้นเรียนภาคทฤษฎีสู่ปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เบญจพร ทองโอ. (2550). บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสงขลา.
- ประเสริฐ แยมกลิ่นฟุ้ง และคนอื่น ๆ. (2544). สังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประกอบ มณีโรจน์. (2544). เรียนรู้สู่การปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ปี.อี.ซี.
- ปราโมทย์ คล้ายศิริ. (2545). การปฏิบัติตามบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- พิชณู คนชื้อ. (2551). บทบาทการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนวัดแสงสรรคร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2. สารนิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ และคนอื่น ๆ. (2542). ประมวลบทความนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้สำหรับครู ยุคปฏิรูป การศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะครุศาสตร์.
- พยุงค์ศักดิ์ จันทร์สุรินทร์. (2541). การวิจัยในชั้นเรียน ทางเลือกใหม่ของการนิเทศการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพ. วารสารวิชาการ. 2542(8), 2-12.

- พิชิต ฤทธิจัญญ. (2543). **หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เฮาส์ออฟ เคอร์มิสท.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2544). **การศึกษาและความเป็นครูไทย**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล. (2543). **การวิจัยในชั้นเรียน**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- มณฑา รักธรรม. (2552). **บทบาทการส่งเสริมงานวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3.
- รัชนี นาทสีทา. (2556). **บทบาทการส่งเสริมงานวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3.
- วันเพ็ญ แก้วสำราญ. (2546). **การวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วันเพ็ญ แก้วสำราญ. (2546). **การวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วรจิตร หนองแก. (2541). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในจังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาการพัฒนาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วรรณวิไล พันธุ์สีดา. (2544). **12 ก้าวปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนขั้นพื้นฐานสำหรับครูยุคใหม่**. กรุงเทพฯ: เจริญกิจ.
- วัลภา ภูริปัญญา. (2550). **การทำวิจัยในชั้นเรียนของครูและกระบวนการบริหารของผู้บริหารเพื่อส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สังกัดกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วันทนา เมืองจันทร์. (2543). **บทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จทางการบริหารสถานศึกษา**. วิทยาจารย์. 10(2), 45-46.
- วิโรจน์ พรหมมาศ. (2553). **บทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2545). **จิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สนธยา พลศรี. (2545). **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2547). **การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน**. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2545). **เคล็ดลับการทำวิจัยในชั้นเรียน**. กรุงเทพฯ: อักษรไทย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2551). **เทคนิคการสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย**. เอกสารประกอบการอบรม ณ ศูนย์ ประชุม บางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ ราชประสงค์ กรุงเทพฯ.

- สุนทร บุญสถิต. (2543). สถานภาพบทบาทและปัญหาของสามเณรในสังคมไทย. วิทยานิพนธ์
อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศาสนา มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุนารี เนาว์สุข. (2543). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรร การรับรู้บทบาท กับการปฏิบัติ
ตามบทบาทการให้การศึกษา เรื่อง เอดส์ ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลชุมชน
ในเขต 7 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพฯ: ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย.
- สมใจ ลักษณะ. (2542). การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือ
สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2543). สู่มติการเป็นนักบริหารการศึกษามืออาชีพ. วารสารวิชาการ.
3(6), 72-73.
- สุทธิวงศ์ คำกล่อม. (2553). ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน.
- สุพล วังสินธ. (2543). การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้. วารสารวิชาการ.
5(6), 29-30.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2543). สังคมวิทยา ปัญหาสังคม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2551). การประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงเรียนคุณภาพ
มาตรฐาน. กรุงเทพฯ: สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร.
- สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). การทำวิจัยแบบง่าย :
บันไดสู่ครูนักวิจัย (วิจัยแผ่นเดียว). กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554). กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สมควร เหล่าประเสริฐ. (2550). บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน
ในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี. ภาคนิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2524). วิธีการประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบัติ บุญประเคน. (2544). ผู้บริหารยุคปฏิรูปการศึกษาตามลักษณะ 5 ป. วารสารครูขอนแก่น.
1(2), 20-21.
- สุภาพรณ์ มั่นเกตุวิทย์. (2544). ตัวอย่างการวิจัยในชั้นเรียน ประสพการณ์ตรงของครูต้นแบบ.
กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี่.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: ครูสภา.
- ศิริวรรณ เสริมวิฑูรย์. (2554). บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนต่อการส่งเสริมการดำเนินงาน
ห้องสมุดโรงเรียน มัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.
- อรสา โกสลาณันท์กุล. (2549). เอกสารคำสอนรายวิชาวิทยาการวิจัย. ปทุมธานี:
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- อรุณ รักธรรม. (2527). หลักมนุษยสัมพันธ์กับการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ:
ไทยวัฒนาพานิช.

- อุไรวรรณ ฉัตรสุภาวงศ์. (2550). บทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Agthe, R. & Robert, R. (2007). The Elementary Principals Perception of Thai Own and Teacher Role in Curriculum Decision Making. **Dissertation Abstracts International**.
- Broom, L., & Selznick, P. (2010). **Sociology**. 4th ed. New York: Harper & Row.
- McCarthy, B. (2010). **Using the 4 MAT System to Bring Learning Styles to School**. Eric Accession: NISC Discover Report. 31-37, October.
- McCathy, B. (2010). The Role of the Secondary School Principals in New Jersey. **Dissertation Abstracts**.

GRAD VRU

ภาคผนวก

GRAD VRU

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามการวิจัย

GRAD VRU

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา

คำชี้แจงเกี่ยวกับแบบสอบถาม

แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบเกี่ยวกับขนาด
โรงเรียน และประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัย
ในชั้นเรียน

ยุพา ช่างกล

นักศึกษาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

GRAD VRU

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าข้อความตามความเป็นจริงเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน
 - 1. โรงเรียนขนาดเล็ก
 - 2. โรงเรียนขนาดกลาง/โรงเรียนขนาดใหญ่/โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ
2. ประสบการณ์ในการทำงาน.....ปี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้ แล้วตัดสินใจว่าบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการกำหนดนโยบายการวิจัย					
1. มีการประชุม วางแผน กำหนดนโยบาย					
2. มีนโยบายชัดเจนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน					
3. สนับสนุนให้มีการอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียน					
4. ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยในชั้นเรียนของท่าน					
5. มีการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน					
ด้านการพัฒนาสมรรถนะการวิจัยให้กับบุคลากร					
1. มีที่ปรึกษาในการทำวิจัยที่มีประสิทธิภาพคอยให้คำแนะนำ					
2. โรงเรียนขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญในการทำวิจัยในชั้นเรียน					
3. ส่งเสริมให้ครูไปอบรม สัมมนา เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน					
4. แต่งตั้งครูที่มีความรู้และประสบการณ์ในการทำวิจัยในชั้นเรียนมาเป็นพี่เลี้ยงให้					

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริม การทำวิจัยในชั้นเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
5. จัดนิทรรศการ และเผยแพร่งานวิจัยในชั้นเรียน เพื่อเป็นแบบอย่างแก่เพื่อนครู					
6. มีนโยบายในการทำวิจัยในชั้นเรียน					
7. จัดทุนสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน					
ด้านการสนับสนุนทรัพยากรการทำวิจัย					
1. จัดหาหนังสือ ตำรา และเอกสารเพื่อให้ครู ได้ศึกษาค้นคว้าในการทำวิจัยในชั้นเรียน					
2. จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เครื่องมือต่าง ๆ ที่อำนวยความสะดวกให้แก่ครูในการทำวิจัย ในชั้นเรียน					
3. มีการสนับสนุนงบประมาณ ให้แก่ครู ในการทำวิจัยในชั้นเรียน					
4. มีการจัดศึกษาดูงาน แหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ ที่เป็นประโยชน์ต่อครูในการส่งเสริมการทำงาน วิจัยในชั้นเรียน					
5. จัดทำฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงหน่วยงานสถาบัน ต่าง ๆ ในการจัดทำวิจัยเพื่อใช้ในการวางแผน ในการดำเนินการต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
ด้านการวางระบบการเผยแพร่และ การใช้ประโยชน์จากงานวิจัย					
1. จัดนิทรรศการ และเผยแพร่งานวิจัยในชั้นเรียน เพื่อเป็นแบบอย่างแก่เพื่อนครู					
2. มีการประชาสัมพันธ์ผลงานงานวิจัยในชั้นเรียน ของครู ให้ชุมชน หน่วยงานราชการอื่น ๆ ทราบ					
3. มีการนำผลงานวิจัยในชั้นเรียนของครู ไปปรับ ประยุกต์ใช้ในการปรับปรุง และ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างจริงจัง					
4. มีระบบและกลไกสนับสนุนความร่วมมือ ระหว่างครูผู้วิจัยกับองค์กรภายนอกสถาบัน เพื่อนำผลงานไปใช้ประโยชน์ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ					

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริม การทำวิจัยในชั้นเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
5. จัดให้มีการสร้างเครือข่ายผลงานวิจัยและ งานสร้างสรรค์ผลงานวิจัยดีเด่นไปยัง ผู้เกี่ยวข้องและภายในองค์กร					
ด้านการจัดกิจกรรมการจัดการความรู้					
1. จัดให้มีข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับงานวิจัย ในชั้นเรียนไว้อย่างเป็นระบบ สามารถสืบค้น ข้อมูลได้ง่าย					
2. จัดกิจกรรมการจัดการความรู้จากผู้มี ประสบการณ์มาแลกเปลี่ยนความรู้เพื่อ สร้างองค์ความรู้หรือนวัตกรรมต่อไป					
3. แหล่งข้อมูลในการจัดเก็บ ง่ายสะดวกต่อ การสืบค้น มีหลากหลายช่องทางในการเข้าถึง ข้อมูล เช่น ฐานข้อมูลอินเทอร์เน็ต					
4. มีการนำองค์ความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ ในการเรียนรู้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
5. มีระบบการถ่ายโอนความรู้ระหว่างงานภายใน องค์กรอย่างทั่วถึงเพื่อเพิ่มความสามารถและ พัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน					
ด้านการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายวิจัยการศึกษา					
1. มีการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไป ประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
2. มีการจัดทำวารสาร ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ผลงานวิจัยของโรงเรียน					
3. มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการทำ วิจัยในชั้นเรียน การพัฒนานวัตกรรมเพื่อใช้ แก้ปัญหาในการเรียนการสอน					
4. มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ จากนวัตกรรมและงานวิจัย					

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริม การทำวิจัยในชั้นเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
5. มีระบบสนับสนุนความร่วมมือระหว่างครูผู้วิจัย กับองค์กรภายในสถาบันเพื่อนำผลงานวิจัยไป ใช้ประโยชน์ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น					
ด้านการวางระบบการให้แรงเสริมในการวิจัย					
1. จัดทำระบบการและกลไกในการจัดทำวิจัย อย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้ทำวิจัยทราบถึงระบบ ขั้นตอนในการจัดทำวิจัยได้อย่างถูกต้อง					
2. ให้การยกย่อง เชิดชูเกียรติ ให้รางวัลกับครู ที่มีผลงานด้านวิจัยดีเด่น					
3. ส่งเสริมให้ครูที่มีผลงานวิจัยได้เสนอเพื่อ ขอให้มีและเลื่อนวิทยฐานะสูงขึ้น					
4. ส่งเสริมให้ครูที่มีผลงานวิจัย และจัดทำวิจัย ในชั้นเรียนและสามารถนำผลงานวิจัยไปปรับใช้ ในการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นได้รับการ พิจารณาความดีความชอบในการปรับเลื่อน ขั้นเงินเดือนประจำปี					
5. มีการสนับสนุนงบประมาณผลตอบแทน ในการทำวิจัยในชั้นเรียน					

GRAD VRU

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ
ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม Reliability Statistics

GRAD VRU

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์ อาจารย์คณะครุศาสตร์
2. นายนิमित มากกลาง ผู้อำนวยการโรงเรียน
3. นายเลิศ พูนเกิดมะเริง ผู้อำนวยการโรงเรียน

GRAD VRU

ผลการพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
 ด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
 บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน

ข้อ ที่	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1.1	+1	+1	+1	3	1.00
1.2	+1	+1	+1	3	1.00
1.3	+1	+1	+1	3	1.00
1.4	+1	+1	+1	3	1.00
1.5	0	+1	+1	2	0.67
2.1	+1	+1	+1	3	1.00
2.2	+1	+1	+1	3	1.00
2.3	+1	+1	+1	3	1.00
2.4	+1	+1	+1	3	1.00
2.5	+1	+1	+1	3	1.00
2.6	+1	+1	+1	3	1.00
2.7	+1	+1	+1	3	1.00
3.1	+1	+1	+1	3	1.00
3.2	+1	+1	+1	3	1.00
3.3	0	+1	+1	2	0.67
3.4	+1	+1	+1	3	1.00
3.5	0	+1	+1	2	0.67
4.1	+1	+1	+1	3	1.00
4.2	+1	+1	+1	3	1.00
4.3	+1	+1	+1	3	1.00
4.4	0	+1	+1	2	0.67
4.5	0	+1	+1	2	0.67

ข้อที่	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
5.1	+1	+1	+1	3	1.00
5.2	0	+1	+1	3	1.00
5.3	+1	+1	+1	3	1.00
5.4	+1	+1	+1	3	1.00
5.5	+1	+1	+1	3	1.00
6.1	0	+1	+1	3	1.00
6.2	+1	+1	+1	3	1.00
6.3	+1	+1	+1	3	1.00
6.4	0	+1	+1	3	1.00
6.5	+1	+1	+1	3	1.00
7.1	0	+1	+1	3	1.00
7.2	+1	+1	+1	3	1.00
7.3	+1	+1	+1	3	1.00
7.4	0	+1	+1	3	1.00
7.5	0	+1	+1	3	1.00
	รวม				0.96

Reliability Statistics

	Cronbach's Alpha	N of Items
ภาพรวม	.988	37
1. การกำหนดนโยบายการวิจัย	.991	
2. การพัฒนาสมรรถนะการวิจัยให้กับบุคลากร	.990	
3. การสนับสนุนทรัพยากรการทำวิจัย	.990	
4. การวางระบบการเผยแพร่และการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย	.990	
5. การจัดกิจกรรมการจัดการความรู้	.990	
6. การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายวิจัยการศึกษา	.991	
7. การวางระบบการให้แรงเสริมในการวิจัย	.991	

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล ยูพา ช่างกล
วัน เดือน ปี ที่เกิด 8 ธันวาคม 2528
สถานที่เกิด กรุงเทพมหานคร
ที่อยู่ปัจจุบัน 393 / 20 หมู่ 10 ตำบลหนองบัวศาลา อำเภอเมือง
จังหวัดนครราชสีมา

ประวัติการศึกษา
พ.ศ. 2552 ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ประวัติการทำงาน
พ.ศ. 2553-2554 รับราชการครู ตำแหน่งครูผู้ช่วย
โรงเรียนวัดจันทรังษีถาวร
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี
เขต 2
พ.ศ. 2555-2556 รับราชการครู ตำแหน่งครู
โรงเรียนบ้านหนองเปิดน้ำ (สวัดีราษฎร์วิทยา)
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครราชสีมา เขต 1

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน รับราชการครู ตำแหน่งครู
ที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนบ้านหนองเปิดน้ำ (สวัดีราษฎร์วิทยา)
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครราชสีมา เขต 1

GRAD VRU